

DE GILDETROM

Driemaandelijks tijdschrift over de Noordbrabantse schuttersgilden

49e jaargang 2002 afl. 2

*Het Sint Antonius-Abtgilde uit Blitterswijk tijdens
het Oranjeruvelijk te Den Haag*

GOUD EN ZILVERSMEDERIJ

de edelsmidse b.v.

Sniederslaan 17a, 5531 EG Bladel
Telefoon (0497) 38 79 36

**Het adres voor het
vervaardigen en ontwerpen
van al uw gildezilver**

JACQUETS

JACQUETJASSEN IN ZUIVER SCHEERWOL VANAF 390.-
ZIJDEN- EN DOFFE HOGE HOEDEN, POORTERS HOEDEN EN STEKEN

blackCLASSICS

clarastraat 2, 5211 LB 's-hertogenbosch telefoon: 073-6130136 fax: 073-6143143

**EDELSMEDERIJ
NOL COOPMANS V.O.F.
GESLAGEN SCHOONHEID**

ATELIER VOOR HET LATEN ONTWERPEN EN
VERVAARDIGEN VAN AL UW EXCLUSIEF
HANDVERVAARDIGD GILDEZILVER

GRAVEREN - DRIJVEN - CISELEREN - GIETEN

5632 PG Eindhoven, Kruburg 1a,
Tel.: (040) 241 85 86, Fax: (040) 241 20 78

LAARZEN LAARZEN L
PLUIMEN-VEREN-PLUI
KOPPELS-RIEMEN-KO
HOEDEN-SHAKO'S-I
UNIFORMSCHOENEN
DANSSCHOENEN DAN
HISTORISCHE-SCHOE
GILDESCHOENEN GI
OVERSCHOENEN C
HANDSCHOENEN HAN
OPERA-OPERETTE-SC

VAN BEERS B.V.
SCHOENFABRIEK

Mgr. Völkerstraat 33, 5171 JM Kaatsheuvel NL
Tel.: (0416) 27 22 54, b.g.g. 27 65 48 - 27 70 72
Internationaal Tel.: 0031 (416) 27 22 54

TONEELSCHOENEN

LEVENSBOM GIET- SMEEDWERKEN EXCLUSIEVE INRIJPOORTEN

Wij zijn tevens leverancier van:

- Antieke trapspijlen
- Gietijzeren muurankers
- losse onderdelen voor poorten en hekken (hekpunten, granaatappels, ringen, krullen, ect.)

DOCUMENTATIE OP AANVRAAG

GERJES GIETIJZEREN RAMEN B.V.

Berkdijk 13A, 5271 SR St.-Michelsgestel, Tel. (073) 551 34 71
Fax (073) 551 69 68. Open: Ma. t/m Vrij.: 9.00-17.00 uur. Za. op afspraak.
Voor inrijpoorten uitsluitend op afspraak.

GILDEZILVER

ATELIER NOUD PETERS

Breestraat 47, St. Anthonis Tel. (0485) 38 33 66

Blinkt uit in vakmanschap

DE GILDETROM

Driemaandelijks tijdschrift
Over de Noordbrabantse schuttersgilden
uitgave van de Stichting De Gildetrom
ISSN 1380-233X. Jaargang 49 (2002), afl. 2

Hoofredactie

Ad (A.H.P.J.) Dams
Loon 7
5581 VH Waalre
tel. 040-2213365
E-mail: addams@wx.nl

Jacques (J.A.M.) Govers
Beverlaan 11
5581 EE Waalre
tel. 040-2213842

Redacteurs

Eur. Gem. Hist. Schutt.
Mathieu (M.E.M.) v.d. Voort
Valklaan 6
5613 EC Eindhoven
tel. 040-2438521

Maasland
Kees v.d. Bruggen
Vlasmeersstraat 53
5261 TB Vught
tel. 073-6564860
bru.text@tiscali.nl

Noordbr. Federatie
Ton (A.H.A.M.) de Brouwer
Ruiterveg 6
5674 XB Nuenen
tel. 040-2842212

Kempenland
Marcel v.d. Heijden
Eindhovenseweg 73
5664 HD Geldrop
tel. 040-2856074
m.vander.heijden@hetnet.nl

Kwartier van Oirschot
Henk (H.C.P.) van Hout
De Gaanderij 31
5688 TR Oirschot
tel. 0499-571258
henk.van.hout@hetnet.nl

Land van Cuijk
Henk Christiaans
Koperwiekstraat 8
5451 XN Mill
tel. 0485-453439
06 50 82 13 63

Peelland
Rien (M.H.G.) van Horik
De Weerden 8
5712 LT Someren
r.vanhorik@chello.nl

Baronie en Markiezaat
Jac (J.) Dekkers
Frisostraat 11
4891 XW Rijsbergen
tel. 076-5962445

**Administratie en
abonneementen**
Lau (L.G.J.) Huijbers
Dr. de la Courtstraat 71
5421 JG Gemert
tel. 0492-361855

Betalingen
Rabobank Gemert
rek.no.: 13.45.08.874
Stichting De Gildetrom
Girorekening van deze
bank: 839132

Voorwaarden

Abonnementsprijzen 2002:
collectief abonnement € 6,25;
(meer dan twee per gilde)
Particulier abonnement € 8,50
Buitenlands abonnement € 10,50
Aanmaningskosten € 3,-
Abonnement dient bij vooruitbetaling te worden
voldaan. Het wordt geacht te worden voortgezet,
tenzij opzegging voor 1 november geschiedt.
Abonnementen kunnen elk moment ingaan.
De redactie houdt zich het recht voor, teksten
naar beste weten en in ieders belang te redige-
ren.

Advertentietarieven worden op aanvraag mede-
gedeeld.

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/
of openbaar gemaakt op welke wijze dan ook zonder
voorafgaande schriftelijke toestemming van de stichting
De Gildetrom.

Vormgeving & lay-out: Paul Kemper DTP Services.
Druk: Drukkerij Vos, Gemert.

TER INLEIDING

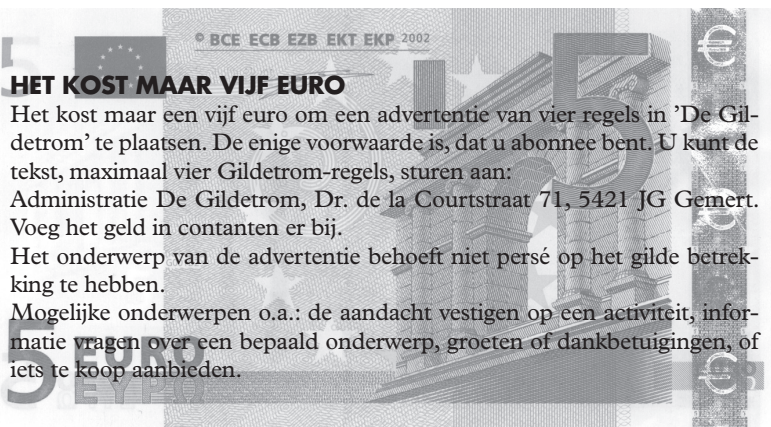
Bij het verschijnen van deze aflevering is wellicht bekend, hoe onze regering voor de komende 4 jaar samengesteld is. Het is onze stem geweest, die bepaald heeft, wie de zorg daarvoor op zich hebben mogen nemen. Zij hebben van ons de zeggenschap opgedragen gekregen, wij zullen dat gezag respecteren, zolang hun mandaat duurt en zij zullen daarmee verantwoord omgaan.

Deze woorden zijn geschreven op het moment dat de herdenking van alle Brabanders die hun leven gegeven hebben in de strijd voor een vrij Nederland koud achter de rug is, dat de jaarlijkse viering van onze vrijheid weer eens een heuglijke dag is geworden en dat een onverlaat één van onze kandidaten voor dat mandaat neergeschoten heeft. Twee weken eerder heeft een scholier met een wapen 13 leerkrachten en medescholieren met kogels om het leven gebracht. Er gaan stemmen op (zo heet dat, al detoneert het enigszins in verkiezingstijd), schietverenigingen en wapenvergunningen strenger te controleren. Bodyguards worden ingezet om onze kandidaten te beschermen. Tegen kogels? Tegen pijlen? Tegen steekwapens? Tegen auto's of vliegtuigen? Tegen ongezond eten of drinken? Tegen ongezonde lucht of slecht water? Of toch: tegen mensen?

Absolute veiligheid en gezondheid zijn niet te koop of af te dwingen, niet met wapens, niet met wetten en zelfs niet - we zagen het bij de mkz-show - met massale opruimacties van overheidswege, alle professioneel opgezette reclamecampagnes ten spijt.

Misschien kunnen deze heftige (re)acties achterwege blijven, als we met z'n allen iets meer oog en oor hebben voor elkaar en elkaars gedachten en wel en wee. 'Leven en laten leven' is van oudsher een uitdrukking, die van toepassing zou zijn op Brabanders. Echter: niet gebaseerd op onverschilligheid, maar vanuit het besef, dat het beter samen leven is, als we elkaar willen kennen. En dan is een tijdschrift nog maar één van de middelen ...

Ad Dams

HET KOST MAAR VIJF EURO

Het kost maar een vijf euro om een advertentie van vier regels in 'De Gildetrom' te plaatsen. De enige voorwaarde is, dat u abonnee bent. U kunt de tekst, maximaal vier Gildetrom-regels, sturen aan: Administratie De Gildetrom, Dr. de la Courtstraat 71, 5421 JG Gemert. Voeg het geld in contanten er bij.

Het onderwerp van de advertentie behoeft niet persé op het gilde betrekking te hebben.

Mogelijke onderwerpen o.a.: de aandacht vestigen op een activiteit, informatie vragen over een bepaald onderwerp, groeten of dankbetuigingen, of iets te koop aanbieden.

Sluitingsdatum inzenden kopij redacteurs afl. 3 2002

15 juli 2002 (verschijnt 2e helft september 2002)

Medewerkers aan dit nummer

H. v.d. Broek, J. v.d. Broek, H. v.d. Eikhof, P. van Eijndhoven (foto's), J. Geelen, H. Gooren, A. de Groot, L. Guitjens, R. van Hal, W. Hamers, Th. van Hattum, R. van Heerebeek, J. Heijnen, C. van Hoof, B. van Hulten, B. van Kaathoven, J. Klerks, L. Konings, K. Lenkens, R. van Meetelen, H. Oosthoek, M. Pijnenburg, R. van Rooij, J. Schakenraad, T. Smits, J. Timmermans, B. van Velthoven, J. Verheijen, Th. Verhoofstad, P. Vervest, F. Vriens, R. Weijtmans, P. v.d. Wiel.

Griß Gott in Oostenrijk in 2003

EUROPEES SCHUTTERSTREFFEN ONTWAAKT UIT WINTERSLAAP

Vöcklabruck is een klein dorp in Ober-Österreich. Bijna even groot als het plaatsje Gemonde in Brabant. In het Oostenrijkse gaan ze het van donderdag 28 tot en met zondag 31 augustus 2003 maken. Dan wordt daar het 14e Europees Schutterstreffen (EST) gehouden. Een summiere kennismaking met deze vriendelijke gemeente waar de bevolking de bezoekers verwelkomt met een 'Grüß Gott'.

door Kees van der Bruggen

Langzaam maar zeker ontwaakt Vöcklabruck uit de winterslaap. In augustus 2003 is het de gastheer voor zo'n vijftienduizend gildebreeders en -zusters uit negen Europese landen.

Sprookjesachtig

Het stadje ligt in een sprookjesachtige omgeving. Groene weiden, heuse bergen. Temidden van het Salzkammergut. Ingebed door bossen, meren en dalen. Wie zou hier weg willen? Maar het stadje heeft ook een historische achtergrond. Rond 1500 kwam de Oostenrijkse keizer Maximiliaan I op de koffie. Om eens te kijken waarom Albert II van Habsburg aan Vöcklabruck in 1350 stadsrechten had verleend. Keizer Maximiliaan was er boos over. Prompt werden twee stadspoorten gebouwd.

Vöcklabruck nu

Thans is Vöcklabruck een bloeiende gemeente (12.000 inwoners). Voor het onderwijs en het bedrijfsleven speelt de stad een centrale rol. Het centrum is bescheiden ingericht met terrasjes. De bevolking is vriendelijk. Met een zgn. Grüß Gott komt eenieder verder. De stad beroept zich erop kindvriendelijke winkels te hebben. Daarnaast zijn er veel sportieve attracties te vinden, zoals tennis, paardrijden, fietsen, golfen, zwemmen en wandelen.

Wandelen?

Maar wie gaat er wandelen tijdens een Europees Schutterstreffen? Er blijken nog zoveel andere dingen te doen. Zoals naar Bad Ischl voor de villa van Franz Jozef en keizerin Elisabeth. Gmunden met een romantisch kasteel aan het water of de druipsteengrotten in Dachstein. Maar ook het heemkundemuseum in Vöcklabruck. Wat te denken van Salzburg (eenvoudig per trein bereikbaar).

Feestprogramma

Inmiddels zijn meer onderdelen van het feestprogramma bekend. Zo komen er tentoonstellingen rondom postzegels, tinnen soldaatjes, wapen- en kunstsmeden, een speciaal postkantoor, boerenmarkt, old-timerparade, stoomlocomotiefparcours, demonstraties boerenambachten uit de streek (zoals Schnaps-brennen), muziekconcerten en een gastronomische straat. Daarnaast zijn er twee grote feestavonden. De kaarten moeten hiervoor tevoren worden besteld. De entree voor de Gala-avond (vrijdag) bedraagt 8 euro; een kaart voor het Kroningsbal (zaterdag) 12 euro. Verzending onder rembours.

Wedstrijden worden georganiseerd voor onder meer kruis- en handboog, schijfschieten (klein kaliber), luchtbuiks en luchtpistool, lepeljesschieten en steenslingeren. Ook voor de jeugd is er van

Keizer Maximiliaan I zet met stadspoorten een stempel op zijn verblijf in Vöcklabruck

alles te doen, zoals een grootse disco. Daarnaast wordt door de jeugd gestreden (schieten) om een nieuwe titel, die van Europa Prins. In verband met het EST worden ter plaatse ook souvenirs verkocht. Een feestinsigne kost 6 euro. Een lintje 10, het programma 3 en een schuttersboek 18 euro. Meer informatie op internet: www.europa-schuetzentreffen.com, of www.urlaubswelt.at.

Brabants kwartier

Eén ding kunnen de deelnemende Brabanders voor 2003 al met elkaar afspreken: café Rosenkranz ('das bierige Wirtshaus'), Gmunderstraße 29 in Vöcklabruck, is een ruim, gezellig en plezierig trefpunt om als 'Brabant Haus' te functioneren. Wel een rozenkrans meenemen (en geen oranje hoedjes).

De Oostenrijkse schutters heten o.m. Pranger-schützen; neem oordopjes mee. Voor de rest 'goei volluk'

De wapens van Brabant, Zeeland, Gelderland en Limburg sieren deze stadspoort

Een heus concert in de openlucht; dat kan in Oostenrijk

Regen geen spelbreker voor échte kruisboogschutters

VIJFTIEN VOL GERAAKT: AFKAMPEN IN FINALE

„In de eerste ronde moet je er direct vijftien 'vol' raken, anders kun je het schud-den”, zegt Henk Jans van het Sint Anthoniusgilde uit Beers. Uren later moet hij kampen en eindigt uiteindelijk als tweede in de categorie personeel tijdens het federatietoernooi kruisboog op wip.

door Kees van der Bruggen

NBFS-penningmeester Hans Schreuder verklaart het toernooi officieel voor geopend. Links van hem burgemeester Letty Demmers. Naast haar koning Jan Kaethoven van Sint Joris. Uiterst rechts Marc Pijnenburg, voorzitter van de federatiecommissie kruisboog op wip

Het eerste federatietoernooi 2002 vond plaats op zondag 5 mei in Reusel. Gastheer voor exact honderd kruisboogschutters (wip) was het Sint Jorisgilde (anno 1600). Op een ingerichte en onderhouden accommodatie streden zij om de felbegeerde zilveren Federatiekruisen. Ondanks de hevige plensbuien en de modderige toegangspaden tot het wedstrijdterrein, bleef gedurende de hele dag de onderlinge stemming op en top. Ondanks de 'gruwelijk kouwe voeten'.

Honderd deelnemers

Het toernooi kwam mede door de weersomstandigheden langzaam op gang. Rond de klok van half twee hadden zich eerst tweeënveertig schutters verzameld. Uiteindelijk traden er honderd (m/v) 'kruisboogfanaten' in het strijdperk. Zij vertegenwoordigden tweeëntwintig gilden. Uit het Land van Cuijk kwamen er drie, uit Kempenland acht, Maasland was vertegenwoordigd door vijf gilden, Peel-land door één en vijf gilden kwamen uit het Kwartier van Oirschot. Kring Baronie en Markiezaat leverde geen afvaardiging.

Primeur

Om exact kwart over twee volgde de officiële opening van het toernooi door de eerste gekozen burgemeester van Nederland, mevrouw Letty Demmers-van der Geest. Zij verruult de gemeente Reusel/Lage Mierde binnenkort voor Best. Dit federatietoernooi had dan toch min of meer een primeur. Zij onderstreepte het belang van de gilden voor zuid-oost Noord-Brabant en verheugt zich op de kennismaking met het gilde in haar nieuwe standplaats. De vertegenwoordiger namens de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden (NBFS), Hans Schreuder, wenste de deelnemers vervolgens een sportieve wedstrijd, sprak zijn goedkeuring uit over de inzet en de organisatie door het Sint Jorisgilde van Kring Kempenland en bleek zeer te spreken over het feit dat eenieder ondanks het slechte weer in gildekostuum was komen opdagen. Koning Jan Kaethoven (70) nam de honneurs waar in verband met ziekte van hoofdman Louis Vosters van het Sint Jorisgilde.

Het wedstrijdsecretariaat gevormd door: Gaston Ducheine, Fons Daniëls van het Sint Jorisgilde Reusel, Niek Soontjens van de federatieve schietcommissie kring Kempenland West en Timus Huijbregts, deken-schrijver Sint Joris (v.l.n.r.)

Kampioen personeel Toon Vereijken temidden van het winnende viertal uit Gemonde: Wilfred en Wim van der Leest, Martien van de Loo en Johnny van der Leest

Uitslagen

Uiteindelijk werd het Korpskruis gewonnen door het Sint Caeciliagilde uit Veldhoven (Kempenland). Het Federatiekruis voor het beste viertal ging naar Sint Jorissen Sint Catharinagilde uit Gemonde (Maasland). Het Kampioenskruis personeel veroverde Toon Vereijken van het Sint Nicolaasgilde uit Valkenswaard (Kempenland). Verder waren er een eerste, tweede en derde prijs voor de categorie personeel. Die werden gewonnen door respectievelijk mevrouw Toos van de Zande van het Sint Brigidagilde uit Netersel (Kwartier van Oirschot), Henk Jans van Sint Anthonius uit Beers (Land van Cuijk) en Jan van Laarhoven van het organiserende Sint Jorisgilde uit Reusel (Kempenland).

Poedelprijs

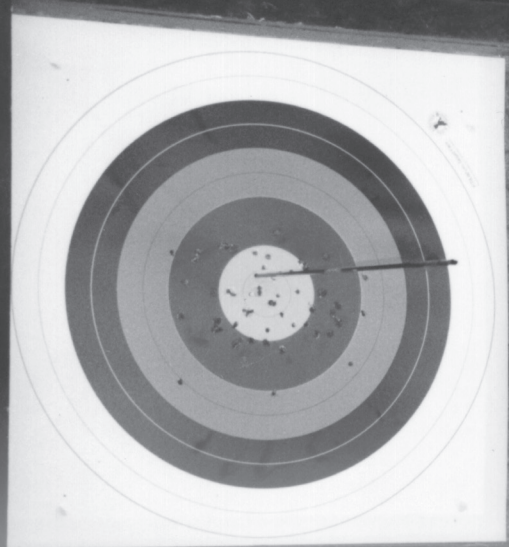
Meedoen is belangrijker dan winnen. Dat blijkt weer eens door de prestatie van Maaïke Gerards uit Hooge Mierde van het Sint Jorisgilde. Zij werd honderdste. Van de vijftien schoten waren er vier een voltreffer.

Juryleden in actie. Huub Schellekens (Sint Joris), Cees van de Ven (lid federatiecommissie namens Kwartier van Oirschot) en van Sint Joris Reusel Hein Hendriks (v.l.n.r.)

Het toernooi vindt plaats op het sfeervolle gildeterrein van Sint Joris te Reusel

INGEZONDEN

DE STRIJD TUSSEN DE RECURVE- EN DE COMPOUNDHANDBOOG

Sinds 1995 wordt gediscussieerd over het al dan niet toelaten van compoundhandbogen op gildefeesten en -wedstrijden. Schutter met dit wapen, Rob van Meetelen, geeft de werkwijze aan hoe binnen zijn gilde met dit wapen wordt omgegaan en zet zijn standpunt uiteen. De boogschietcommissies van de federatie verduidelijken elders op deze pagina's hun standpunt. Als platform voor de schuttersgilden in deze Gildetrom woord en wederwoord.

*door Rob van Meetelen**

Op 13 september 2000 vond de driedertigste verschieting plaats voor de schutterstitel 'koning doel'. In De Beijen Thuijnen, het gildeterrein van het Sint Ambrosiusgilde te Loon op Zand, wer-

den rond 19.30 uur alle schutters verwacht voor de jaarlijkse verschieting op de vijftwintig-meterbanen voor de handboog. Nadat alle schutters binnen waren en zich hadden kunnen inschieten

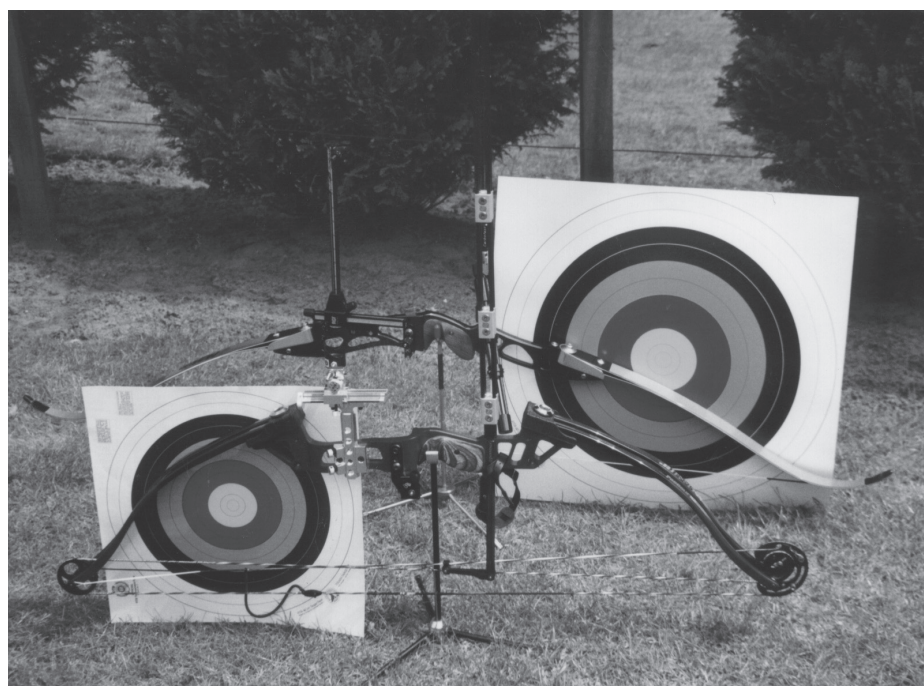
Links het 60 cm blazozen en rechts het 40 cm blazozen

nam deken-wedstrijdleader Ad Dankers het woord. Hij verwelkomde alle schutters en legde uit wat de bedoeling was van deze avond. Hij wenste iedereen veel succes en hoopte op een zeer sportieve en leuke strijd.

Vershil in grootte blazoenen

Na twee verplichte proefschoten begonnen de schutters aan de eerste serie van twintig pijlen. Er werd deelgenomen door alle schutters boven de vijftien jaar, zowel mannen als vrouwen. Er werd ook met twee verschillende soorten handbogen geschoten. De recurve handboog (lattenboog, of olympische klasse) en de compound handboog (ook wel katrolboog genoemd).

De recurveschutters hadden op de vijftwintig-meterbaan een 60 centimeter blazozen en de compoundschutters kregen op deze afstand een 40 centimeter blazozen. Dit verschil in grootte van het blazozen wordt gedaan om deze verschillende klasse toch met elkaar te kunnen vergelijken. Deze methode wordt binnen ons gilde al een jaar of acht met succes gebruikt. In de eerste jaren binnen ons gilde na introductie van de compoundhandboog werd door de deken-wedstrijdleader het wel toegestaan om met deze boog te schieten maar zonder mededinging voor de prijzen. De introductie vond plaats in 1980 en in 1992 werd er een aparte klasse voor deze handbogen gemaakt. Dit was de zogenaamde Vrije Bijen Klasse. Er werd nu geschoten op een 60 centimeter blazozen op een afstand van vijftwintig meter. Voor andere prijzen binnen ons gilde waren zij uitgesloten. Maar de compoundschutters wilden ook tijdens de schietseizoenen kunnen deelnemen aan de competitie voor de andere prijzen zoals Dagkampioen en het Rozenschild. Dit werd in de wintercompetitie 1993/1994 opgelost door de compound-

De compoundhandboog op de voorgrond en de recurvehandboog daarachter met de bijbehorende blazoenen

schutters een 40 centimeter blazen te geven. En de 'Vrije Bijen Klasse' werd afgeschaft. Nu kon iedere schutter voor dezelfde prijzen in aanmerking komen. Een schutter kan nu in een en dezelfde competitie met twee verschillende soorten handbogen schieten.

Werkwijze wedstrijd

Terug naar de avond van 13 september 2000. De eerste serie van twintig pijlen was voorbij en John van Gompel, de gildekoning, had de meeste punten bij elkaar geschoten. Hij had een totaal aantal punten van 178. De beste twaalf schutters begonnen na één verplicht proefschot aan de tweede serie. Nu bestond de serie uit tien pijlen en het aantal punten werd steeds bij het puntentotaal opgeteld.

De stand na de tweede ronde was: 1e John van Gompel (totaal 270) en 2e Rob van Meetelen (totaal 266). Bij de derde ronde mochten de acht beste schutters doorgaan met een serie van tien pijlen. De stand na de derde ronde was: 1e John van Gompel (totaal 359) en 2e Rob van Meetelen (totaal 357).

Bij de vierde ronde mochten de vier beste schutters van die avond doorgaan. Weer werd er een serie van tien pijlen verschooten. De strijd tussen de eerste twee werd steeds spannender nu er maar een verschil van twee punten was. De spanning was iets teveel voor Rob in deze serie. Dit resulteerde in een afzwaai met als resultaat drie punten. De stand na de vierde ronde werd: 1e John van Gompel (totaal 450) en 2e Rob van Meetelen (totaal 444).

Nu begon de laatste serie van tien pijlen. De twee overgebleven schutters mochten nu ook niet meer mee naar de bla-

zonen om de pijlen te trekken. Dit werd door anderen gedaan zodat men niet de geschoten punten kon zien. Deze laatste tien pijlen waren echt zenuwslopend, want een misser en je kon de titel vaarwel zeggen. Rob had in deze laatste serie de zenuwen het beste in de hand, hij schoot 90 van de 100 punten. John stond de gehele avond zeer sterk te schieten maar in de laatste tien schoten had hij er twee slechte schoten bij. Dit waren twee zevens wat een totaal maakte voor deze serie van 86 punten. De spanning na de wedstrijd was te snijden want niemand wist, behalve de wedstrijdleider, wie de winnaar van 2000 was geworden.

Vergelijkbare verschillen

Ad Dankers gaf het verlossende antwoord. John van Gompel was koning Doel 2000 geworden met een punten aantal van 536 en Rob van Meetelen was tweede geworden met een puntenaantal van 534. Het was echt een close-finish geworden wat de laatste jaren binnen het gilde eigenlijk niet meer was voorgekomen. Maar het mooiste was eigenlijk het verschil in handbogen waar beide schutters mee schoten. John van Gompel schoot met een recurve handboog en Rob van Meetelen schoot met een compound handboog. Deze strijd tussen deze twee schutters op die avond is voor mij een bewijs dat door de manier waarop wij binnen het Sint Ambrosiusgilde de verschillende handbogen met elkaar vergelijken, door gebruik te maken van verschillende maten blazoenen, een vertrouwde en eerlijke methode is. En dat er op deze manier toch door iedereen deel kan worden genomen aan alle competities binnen ons gilde en misschien ook wel buiten ons gilde bin-

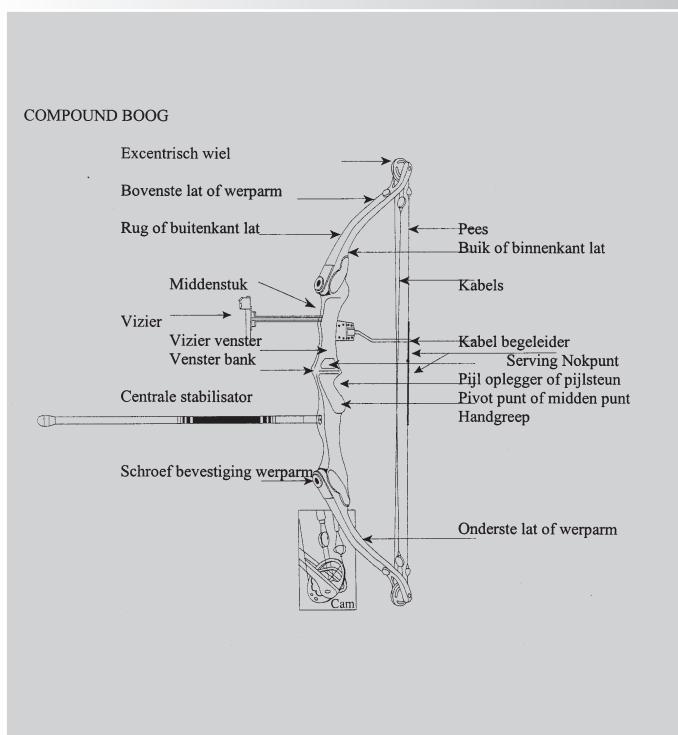
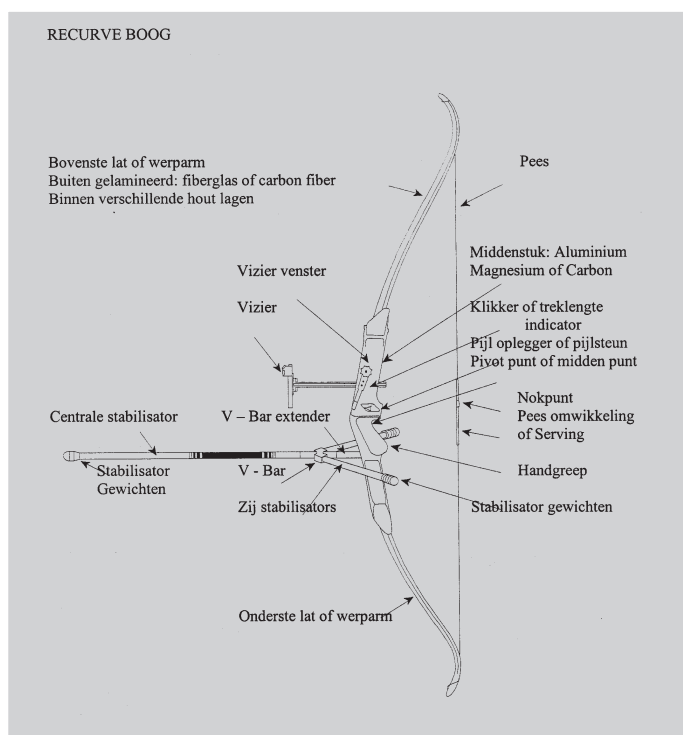
Beide finalisten met hun verschillende handbogen. John van Gompel (l) met recurveboog en Rob van Meetelen met compoundboog

nen de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden (NBFS).

Pleidooi

In ons gilde zijn acht compoundschutters actief en zij kunnen ook bij bevriende schietverenigingen altijd meeschieten. Het is echter jammer dat zij nog steeds niet op gildedagen worden toegelaten zodat wij niet met ons gehele gilde kunnen deelnemen.

De eerste keer dat een compoundhandboog deelnam aan de Koning Doel wedstrijd was in 1993 en werd toen ook voor het eerst gewonnen door een compoundschutter namelijk door Wiger

Schematische voorstelling van de handbogen. Recurvehandboog (l) en compoundhandboog

Zij aanzicht met beide schutters. Rob van Meetelen met compoundhandboog staat links

Bruggeling. Verder is de titel nog tweemaal daarna naar een compoundschutter gegaan namelijk in 1998 naar Pierre van Eindhoven en in 1999 naar Rob van Meetelen. Alle dertig andere schutters in die jaren schoten met een recurvehandboog.

Verskil tussen beide bogen

Het verschil tussen een recurve-handboog en een compound-handboog. Bij een recurvehandboog heeft de schutter de totale kracht van de boog op zijn drie vingers waarmee hij de pees uittrekt. Hoe verder hij de boog uittrekt hoe meer kracht hij op zijn vingers heeft. Deze krachten van de boog vangt hij op door een juiste schiethouding aan te nemen, de schouders van de schutter moeten in een lijn staan, het lichaam moet de totale kracht opvangen.

Bij een compoundhandboog is er door middel van wielen een katrolwerking mogelijk.

De wielen of 'cams' zijn in het uiteinde van de bladen bevestigd, als men nu de pees uittrekt dan voelt men de volledige kracht van de boog tot op het moment van omslag. Als men de boog door het omslagpunt heeft getrokken, vermindert de kracht op de vingers met 50 tot 70 procent van het totale trekgewicht. Dit geeft de compoundschutter een voordeel, met een lager trekgewicht kan hij rustig wat langer en meer geconcentreerd richten.

Voordeel voor ouderen

Binnen ons gilde zijn enkele wat zeer ervaren 'oudere' schutters die op de compoundhandboog zijn overgestapt vanwege dit voordeel. Zij konden de kracht en inspanning bij het schieten met een recurvehandboog moeilijker opbrengen dan twintig jaar geleden. Nu

kunnen zij met een 35 ponds (trekgewicht) compoundboog makkelijk schieten want op het moment van richten hebben zij nog maar 17 of 18 pond werkelijk uitgetrokken.

Door dit feit blijven schutters toch langer actief binnen ons gilde en betrokken bij het dagelijkse gebeuren van het Sint Ambrosiusgilde te Loon op Zand.

De Koningszuil, sinds 1968 in gebruik

Reactie en standpunt boogschietcommissies

De brief van Rob van Meetelen van 5 juni 2001 is voorgelegd aan de boogschietcommissies van de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden (NBFS). Hier volgt de gezamenlijke reactie van Marc Pijnenburg (voorzitter commissie boogschieten op wip) en Rien van Heerebeek (voorzitter commissie boogschieten op doel), tevens het standpunt van het bestuur van de NBFS: „Door het Sint Ambrosiusgilde uit Loon op Zand is in 1995 reeds een schriftelijk verzoek bij het federatiebestuur gedaan om de compoundboog te mogen gebruiken tijdens gildefeesten en gildewedstrijden. Het federatiebestuur heeft destijds advies ingewonnen bij haar boogschietcommissies. Het verzoek is uitgebreid besproken binnen onze commissies. Alle schietcommissieleden van zowel het boogschieten op doel als op wip waren het destijds unaniem eens over het feit dat het gebruik van de compoundboog veel te gevaarlijk is. De schietkracht van de compoundbogen is namelijk vele malen groter dan die van traditionele bogen. Door deze grote schietkracht is de kans op ongelukken dan naar onze mening ook veel groter. De schietcommissies hebben destijds het federatiebestuur geadviseerd om de compoundboog op gildefeesten en gildewedstrijden niet toe te staan. Dit is door het federatiebestuur bekrachtigd op 5 maart 1996. Naar aanleiding van de brief van 5 juni 2001 van gildebroeder Rob van Meetelen van het Sint Ambrosiusgilde is de compoundboog weer eens besproken binnen de commissies. Bij deze bespreking is naar voren gekomen dat vooral de jongere schutters gebruik maken van deze bogen in plaats van de oudere schutters. Verder vinden de commissies dat het gebruik van de compoundboog nog steeds veel te gevaarlijk is. De schietcommissies blijven dan ook unaniem achter hun eerder ingenomen standpunt staan. Dit betekent dat wij het federatiebestuur hetzelfde advies geven, zoals wij dat reeds eind 1995 hebben gedaan, dat op gildefeesten en gildewedstrijden de compoundboog niet mag worden gebruikt”.

Voor meer informatie betreffende dit artikel:

tel. 0416 - 361575 of 013 - 5042698.

Meer informatie betreffende het Gilde Sint Ambrosius te Loon op Zand is te vinden op www.st-ambrosius.nl.

U kunt ons ook altijd bezoeken in De Beijen Thuijnen (iedere zondag tussen 11.00 en 13.00 uur). Het adres is: Gilde Sint Ambrosius, De Beijen Thuijnen, Klokkenlaan 50, Loon op Zand. ■

*) De auteur is deken-rentmeester van het Loonse Sint-Ambrosiusgilde en compoundschutter

EINDELIJK EERHERSTEL

In een vorige editie van De Gildetrom heeft schrijver deses het gildezilver van de twee slapende gilden uit het Graafse kerkdorp Velp beschreven. Dat was de eerste goedbedoelde poging om zo veel mogelijk gildezilver van de slapende Brabantse schuttersgilden middels publicatie aan de anonimiteit te ontfutselen. Op dit moment is het gildezilver van het Sint Antoniusgilde uit Sint Anthonis onderwerp van een nader onderzoek geweest en de bevindingen rechtvaardigen een korte publicatie.

Korte geschiedenis van het gilde

Zoals bij de meeste schuttersgilden het geval is, ontbreken de documenten die ons informeren over het precieze oprichtingsjaar van het Sint Antoniusgilde. Zeer waarschijnlijk heeft het gilde al langere tijd bestaan, voordat de eerste gildebrief werd opgetekend. Krijgsgeweld door de eeuwen heen, branden of andere rampspoed of een slecht beheer kunnen er de oorzaak van zijn geweest dat bestaande gildebrieven of archieven gevankelijk verloren zijn geraakt.

In 'De Echo' van 20 juli 1889 lopen de gildebroeders wel erg hard van stapel. Daarin werd een schuttersconcoers aangekondigd, dat gehouden zou worden ter gelegenheid van het 500-jarig bestaan van het gilde. Er is echter geen enkel vaag of concreet bewijs te vinden voor het feit dat het gilde in 1389 zou zijn opgericht. Misschien is het wel een zetfoutje in de krant geweest en hadden we moeten lezen dat het 300-jarig bestaan gevierd werd. De oprichting rond 1589 zou dan meer voor de hand liggen.

Maar wij houden het toch maar op het jaar 1576 als het meest waarschijnlijke jaar van oprichting. Daarvoor zijn enkele aanwijzingen. Als eerste melden verschillende krantenberichten uit 1926 dat het Sint Antoniusgilde grote gildefeesten gaat organiseren vanwege het 350-jarig bestaan. Dat zou een oprichting in 1576 betekenen, hoewel ook daarvoor geen concreet bewijs is te vinden. Bovendien was het jaar 1576 een nogal roerig jaar voor de omgeving van Sint Anthonis. We zijn dan al verwikkeld in de 80-jarige oorlog en de Spanjaarden en opstandelingen leveren een felle strijd om de kastelen van Boxmeer en Bleijenbeek. Men wist in de omgeving eigenlijk niet meer waar men aan toe was en mogelijk heeft de angstige bevolking behoefte gevoeld om de zuiver kerkelijke broederschap van het Heilig Sacrament des Altaars om te vormen tot een schuttersgilde ter bescherming van 'Outer en Heerd'. Laten we het bij het ontbreken van een bekend oprichtingsjaar dus maar houden op 1576.

Zoals de inleiding van de bewaard gebleven gildebrief uit 1683 aangeeft werd het gilde „... door krijchstroebel bynaer vervallen sijnde, door Heer Jan ab[t] Hersin anno 1606 ...verniet ende geinstaureert, wenshende dat syne naecomelingen volgende tyde met gelycken iever 't selve broederschap vervoorden ende in stant houden willen...". Dezelfde gildebrief zegt in de inleiding dat „... voor veele jaeren in dese gemeente van Sint Antonis is opgerecht het broederschap onder den titul ende ter eeren van het H. Sac[r]jament des Autaers, ende des H. Abts Antony...”, hetgeen bevestigt wat wij hierboven veronderstelden: dat het huidige gilde een voortzetting zou kunnen zijn van de vroegere broederschap van het H. Sacrament des Altaars.

Uit de bewaard gebleven lijst van koningen weten we dat Marten Martens in 1765 koning was aan het begin van een lange reeks van totaal 111 koningen tot 1927. Daarna werd er blijkbaar niet meer om de koning geschoten. Het gilde bleef vervolgens toch wel enige tijd actief, want tot 1938 werd nog deelgenomen aan enkele gildefeesten in de regio. Daarna is het stil gebleven rond het gilde en diverse pogingen tot heropleving van 1949 tot 1981 liepen op niets uit. Tot op heden ziet men helaas weinig draagvlak voor hernieuwde activiteiten van het eens zo actieve Sint Antoniusgilde.

Model van een koningsschild, waarvan er 13 zijn gemaakt in de periode 1841-1922

Het gildezilver

De lange lijst van koningen tussen 1765 en 1927 suggereert op z'n minst dat er een grote hoeveelheid koningsschilden bewaard is gebleven. De harde werkelijkheid geeft helaas een ander beeld te zien. Een notulenboek uit de periode 1865-1930 laat ons weten dat de gilde-overheid aan het begin van een 'doorstart' in 1865 besloot om 17 oude en versleten koningsschilden, merendeels uit de 18e eeuw, te verkopen om van de opbrengst ervan onder meer een koninginnesjerp aan te schaffen.

Van een groot aantal genoemde koningen weten we niet eens of zij een koningsschild hebben geschonken. De gildebrief uit 1683 laat immers de nieuwe koning vrij om al dan niet een schild te schenken, maar van de geschonken schilden weten we natuurlijk niet waar die allemaal zijn gebleven. Uiteindelijk zijn vandaag de dag 'slechts' 43 koningsschilden overgebleven, die overigens zorgvuldig in het gemeentehuis van de gemeente Sint Anthonis worden bewaard. Niet iedereen komt het geluk aanwaaien, zoals de nabij gelegen gemeente Mill, die in 1973 maar liefst 20 vroeger verkochte schilden van haar Sint Catharinagilde op een veiling in Amsterdam kon terugkopen.

Het gildezilver van het Sint Antoniusgilde kent opmerkelijk veel schilden, die in reliëf zijn geperst uit relatief dun plaatmateriaal. Maar liefst 32 van de 43 schilden uit de periode 1761 tot 1922 zijn aldus vervaardigd uit een vijftal barokke modellen, gekenmerkt door veel rolwerk en schelpenmotieven.

Omdat deze schilden zo dun zijn, is het begrijpelijk dat ze na zo'n lange tijd behoorlijk zijn beschadigd. Helaas zijn de later uitgevoerde reparaties niet door vaklui uitgevoerd. Verder valt de sombere uitvoering op. Vrijwel geen afbeeldingen van (patroon)heiligen, beroepen of andere afbeeldingen om over rijmelarijen maar helemaal niet te spreken. Eigenlijk zijn het maar saaie schilden vergeleken met andere gilden met vaak uitbundige rijmpjes of afbeeldingen. Een uitzondering zijn

de oudste schilden uit de tweede helft van de 18e eeuw, maar die zijn dan ook gemaakt door de bekende Boxmeerse zilversmeden Rabanus Raab II en Christiaan Rijke.

Maar de merkwaardigste vondst uit het onderzoek was toch wel het keizersschild van G. Pennings-Verhoeven uit 1909. Dit schild, blijkens het meesterteken van de hand van Christiaan Rijke (1727-1811) uit Boxmeer, is niet enkel het grootste en fraaiste schild uit de collectie, maar ook het zwaarste. Het roept natuurlijk meteen vragen op hoe het keizersschild uit 1909 gemaakt kan zijn door een zilversmid uit de 18e eeuw. Er moest dus iets bijzonders aan de hand zijn en dat was ook zo. Het grotere gewicht werd namelijk veroorzaakt door een 'tweede' schild, dat met kleine klinknagels was bevestigd op een ouder, bestaand schild en binnen het reliëf van het uitbundig barok rolwerk en schelpenmotieven (zie afb. 1). Zoekend naar meer keuren met een vergrootglas onder een sterke lamp, werden er bovendien graveerlijnen zichtbaar, die onder het opliggende schild moesten doorlopen. Tenslotte bleken er op de achterzijde van het schild de jaartallen 1783 en 1791 te zijn gekrast. Blijkbaar is het Jolles en andere onderzoekers van het gildezilver uit Sint Anthonis niet opgevallen dat er iets bijzonders aan de hand was met dit keizersschild. Redenen genoeg om niet langer weerstand te bieden aan de opkomende nieuwsgierigheid te weten wat er achter op het opgebrachte schild uit 1909 schuil zou gaan. Voor zover bekend is het niet eerder voorgekomen dat er twee schilden op elkaar zijn 'geplakt'. Een bevoegde zilversmid verwijderde op vakkundige wijze de klinknageltjes en zie: het bleek te gaan om het originele schild van Johannes Fransen uit 1776 met de afbeelding van een pijl en de tekst:

Johannes Fransen als Koning

Koning tot Sint Antonis

En zijn kogel vlog reg dor

Anno 1776 (zie afb. 2)

Deze Johannes Fransen was ons overigens niet onbekend.

Hij komt voor als koning in 1776, 1783 en 1791 op de bewaard gebleven lijst van koningen. De ingekraste jaartallen op de achterzijde van het schild bleken dus correct te zijn.

Dit wetende komt natuurlijk de vraag opborrelen hoe deze opmerkelijke situatie is ontstaan. Alhoewel gilden autonoom zijn hun eigen regels op te stellen voor gilde-aangelegenheden zoals teeravonden, begrafenissen, boeteregelingen en koningen- en keizerschieten, zijn deze gebruiken toch vrij algemeen.

Zo hanteren veel gilden de regel, dat een nieuwe keizer de gehele zilverschat van het gilde in eigendom krijgt en dat het gilde deze op enigerlei wijze kan terugkopen. Het Sint Antoniusgilde kende deze bepaling eveneens. Dat is te lezen in de schitterende Gildebrief (108 x 51 cm) uit 1683, bezegeld door Vrouwe Magdalena gravin van den Bergh, zoals die te bewonderen is in het gemeentehuis van Sint Anthonis. Daarin staat dat als iemand keizer schiet, "soo sal hem het silver vervallen, doch sal het selve laeten redimeren door vijf dukatons of de weerde daervoor."

Mogelijk hanteerde het Sint Antoniusgilde in 1909 nog steeds de 17e eeuwse gildebrief en zou het opgebrachte schild de waarde van vijf dukatons vertegenwoordigen. Maar dan lijkt ons het opgebrachte schildje toch een beetje aan de magere kant. Het ligt eigenlijk meer voor de hand dat het gilde in de loop der eeuwen de reglementen heeft aangepast aan de eisen des tijds. De schaars bewaard gebleven archiefstukken geven daarover jammer genoeg geen uitsluitsel. Wel weten we dat het gilde in 1927 een nieuw reglement heeft aangenomen, maar wat er daarvoor in 1909 over het keizerschieten was bepaald, blijft voorlopig in nevelen gehuld. Dus moeten we zelf maar een mogelijke reden bedenken.

Het is eigenlijk wel uit te sluiten dat de nieuwe keizer van het aan hem vervallen gildezilver op eigen houtje het grootste en mooiste schild heeft toegeëigend. Het gilde heeft waarschijnlijk ooit besloten om de nieuwe keizer een nieuw schild te schenken in ruil voor het gildezilver. Omdat er geen geheel

Afbeelding 1

Afbeelding 2

nieuw schild is gemaakt, zal het gilde wel slecht in de slappe was hebben gezeten. Maar dan komt het toch wat schamel over, om de keizer een bestaand schild te schenken met toevoeging, ondanks het feit dat daarvoor het grootste en mooiste is uitgekozen. Het pleit overigens niet voor de eerbied tegenover de dervoudige koning Johannes Fransen. Ruim honderd jaar sierde zijn koningsschild de borst van de nieuwe koningen bij het gilde om dan dankzij keizer G. Pennings in de vergetelheid te worden ondergedompeld. Eindelijk na 93 jaar komen er dan de welverdiende gerechtigheid en eerherstel voor die arme Johannes! ■

FEDERATIE-NIEUWS

Website www.schuttersgilden.nl

Het federatiebestuur zoekt gegadigden die mee de federatieve website willen verzorgen. Geïnteresseerden kunnen zich aanmelden bij de federatiesecretaris.

Gildepriester

Bij het federatiebestuur is de vraag neergelegd wat te doen als men voor het gilde een gildepriester zoekt en er geen parochiepriester meer is in betreffende parochie. Alhoewel daar geen directe regels voor te geven zijn neemt het federatiebestuur het standpunt in, dat men in een dergelijk geval degene zou kunnen vragen die door de Bisschop is aangesteld om als geestelijk voorman in de parochie op te treden. Dat kan dus ook een pastoraal medewerker zijn.

Gildecongres 2003

Het gildecongres 2003 zal worden gehouden op 12 april 2003 te Tilburg. De organisatie is in handen van het Sint-Dionysiusgilde Tilburg. De daglocatie is 'De Druiventros' in Berkel-Enschot (gemeente Tilburg).

Het thema is 'Gilden en visie naar de toekomst'.

Uit de Algemene Vergadering van de federatie van 16 april 2002

Bestuurssamenstelling

De plaats in het federatiebestuur van het afgetreden bestuurslid Mies Sijbers is ingenomen door Loek Swinkels, de nieuwe hoofdmans van Kring Peelland.

Bestuurslid en hoofdmans van Kring Maasland, Jack Goudsmits is de nieuwe vice-voorzitter van de NBFS

Federatief toernooi 'Boogschieten op wip'

In de vergadering is men teruggekomen op het eerdere besluit m.b.t. de zondag in mei waarop het federatief toernooi boogschieten op wip wordt gehouden.

Definitief is besloten, dat de data voor 2002 en 2003 worden gehandhaafd maar dat in 2004 het toernooi wordt gehouden op de 4e zondag van mei. Valt 1e Pinksterdag op de 4e zondag van mei dan wordt het 2e Pinksterdag.

Vergoeding jurering bij trommen en bazuinblazen

Omdat het steeds moeilijker wordt om voor deze wedstrijden gekwalificeerde juryleden te krijgen is besloten, dat het federatiebestuur er geen probleem mee heeft als dat per kring wordt geregeld en men voor deskundige juryleden een maximumbedrag van 50,00 euro uitbetaalt. Echter alléén voor trom- en bazuinwedstrijden.

Evaluatie Landjuweel

De federatievoorzitter zal als lid van het DB samen met de voorzitters van de technische commissies en een afvaardiging van Helmond het landjuweel evalueren. Alle aspecten, dus ook 'hoe kijken wij tegen een landjuweel aan en moet het,

gezien de grote financiële consequenties en risico's die een dergelijk feest met zich meebrengt, nog in de huidige vorm worden gehouden' dienen aan de orde te komen.

Jeugdcommissie

Op het Interfederatief overleg is weer ter sprake geweest het instellen van een jeugdcommissie. Daar moet vanuit de gilden zelf animo voor blijken te zijn. Wij mogen ons ook niet vergelijken met Duitsland waar dat heel anders ligt. Bovendien is er geen budget voor. De verdere ontwikkelingen worden afgewacht.

Vademecum

Het vademecum is altijd een momentopname. Na 5 maart 2002, het moment waarop het bij de drukker moest liggen, zijn er al weer héél wat wijzigingen doorgegeven. Bij de federatiesecretaris is altijd up-to-date informatie te verkrijgen

Voorbereidingen Pelgrimage naar Fatima en Santiago de Compostela in volle gang

De organisatie van een reis naar bekende pelgrimsplaatsen vraagt de nodige voorbereidingen. Nadat door het bestuur van de Stichting Pelgrimage een keuze was gemaakt voor de te bezoeken pelgrimsplaatsen Fatima en Santiago de Compostela, Pelikaan Reizen was geselecteerd voor de reistechische verzorging, hebben de leden zich gebogen over de opzet en inhoud van de pelgrimage en vooral natuurlijk de presentatie naar buiten om uiteindelijk deelnemers te werven. In de afgelopen maanden zijn deze zaken bij elkaar gebracht en zijn er verschillende voorlichtingsavonden gehouden gespreid over Brabant. Daarin zijn de bezoekers uitgebreid geïnformeerd over hetgeen ze tijdens de reis mogen verwachten. Inmiddels hebben al meer dan 400 deelnemers zich aangemeld. Geconcludeerd mag worden dat er voldoende belangstelling bestaat.

Alhoewel de Stichting Pelgrimage al verschillende pelgrimages heeft georganiseerd, heeft het bestuur zijn ervaringen bij de organisatie van de Romereis 2002 nadrukkelijk vertaald in de organisatorische opzet van deze reis. Zo is er gekozen voor alleen een busreis, het niet meer maken van een onderscheid in verschillende klassen van bussen als ook een nieuw evenwicht tussen massaliteit van een grote reisgroep en de per bus te creëren reissfeer. Nog meer dan bij de voorgaande reizen wordt gemerkt dat de aantrekkingskracht van dit soort pelgrimages ook een uitstraling heeft naar een (plaatselijke) gemeenschap rondom een gilde. Verschillende gilden spelen in op deze pelgrimages omdat de sfeer en de doelstelling nauw aansluiten bij de sfeer van hun eigen gilde. De pelgrimages worden echter niet exclusief voor de gildeleden georganiseerd. Wat opvalt is dat bijzonder veel deelnemers niet verbonden zijn met de gilden, maar dat de doelstellingen en gebruiken van de gilden wel zeer veel respect afdwingen en ertoe leiden dat zij zich hierbij zeer thuis voelen. Het is zelfs zo dat bij een van de groepen (rondom het Groot Gaesbeeker Gilde in Soest) verschillende leden van de Samen-op-Weg Kerken zich hebben aangemeld en zich hiertoe aangetrokken voelen en dat een van de dominees is betrokken bij de voorbereidingen in die plaats. De organisatie van deze pelgrimages is natuurlijk geen specifiek doel van de gilden, maar sluit in de praktijk eigenlijk naadloos aan op de doelstellingen van het gilde zoals broederschap en bevorderen van de gemeenschapszin. Daarnaast zijn de gebruiken van de gilden in de loop der eeuwen natuurlijk ook een onderdeel geworden van de plaatselijke geloofsgemeenschappen. Juist in een tijd dat de verschillende parochies onderdeel gaan uitmaken van samenwerkingsverbanden en daarmee de identiteit en herkenbaarheid van de individuele parochies afneemt, zorgen de gilden voor een nieuwe impuls in het 'gemeenschap zijn' en het daarbijbehorende gemeenschapsgevoel. Ook tijdens de voorlichtingsavonden bleek weer de aantrekkelijkheid van dat gevoel bij de potentiële deelnemers niet-gildeleden.

Bij de opzet van de reis wordt dan ook uitgegaan van een veelheid van aantrekkelijke uitgangspunten, waarbij uiteindelijk een evenwicht wordt gezocht tussen een pelgrimsreis met een christelijke grondslag, een cultuurreis waar verschillende mooie plekjes van de schepping worden bezocht en een sfeer tussen en onder de deelnemers van respect, geborgenheid maar ook gezelligheid.

Er is gekozen voor een 12-daagse busreis die op zaterdag 28 september vertrekt met als doel de pelgrimsplaatsen Fatima en Santiago de Compostela, alwaar verschillende gezamenlijke activiteiten worden georganiseerd rondom de plechtigheden in die plaatsen. Daarnaast worden tijdens de reis verschillende bezienswaardigheden bezocht in plaatsen als Parijs, Tours, Poitiers (alwaar ook een gezamenlijke viering in de kathedraal op het programma staat), Bordeaux, Burgos. Nadere informatie bij het secretariaat van de Stichting Pelgrimage, de heer A. Boot, Korte Burgstraat 28, 4871 XS Etten-Leur, telefoon 076-5013270. Daarnaast informatie op website: <http://home.wanadoo.nl/rvanhal/fatima.htm>. ■

EGS

EGS-NIEUWS

JONGERENDAG BINNEN DE EUROPESE GEMEENSCHAP VAN SCHUTTERS GILDEN

De welbekende overkoepelende internationale organisatie 'Europese Gemeenschap van Schuttersgilden' (EGS) organiseert voor het eerst een grootse jeugd- en jongerendag.

Jonge gildebroeders krijgen de kans zich in Europees verband te presenteren

48

Deze bijeenkomst vindt plaats op zaterdag 24 augustus 2002 in België, in de plaats Alden-Biesen. Het motto van deze dag: Jongeren binnen de EGS, groeperingen met vele mogelijkheden. Onderlinge verbodering tussen jeugd en jongeren uit de verschillende Europese landen staat voorop.

Eerste aanzet

Ondertussen is een voorlopig programma opgesteld. De jongerendag begint om 11.00 uur. Daarna volgt een korte optocht door het plaatsje Alden-Biesen met aansluitend een eucharistieviering in de slotkerk. Tijdens deze mis worden nieuwe leden in de Orde van de H. Sebastiaan in Europa opgenomen. Een bijzondere gebeurtenis om mee te maken.

Marktplaats voor jongeren

Om 13.00 uur start dan in het buitengebied van het idyllische Belgische stadje de zgn. markt van de mogelijkheden. De bedoeling hiervan is de deelnemers kennis te laten maken met de interessante onderdelen van het schutters- en gildewezen. Dit gebeurt vooral in de vorm van demonstraties. Op het programma staan onder meer vendelzwaaien, trommen, kruisboog- en handboogschieten, geweerschieten en optredens van muziekkorpsen. Daarnaast trachten informatiestands van verbonden, federaties en overkoepelende organisaties binnen de Europese schuttersgildewereld antwoorden op vragen van jongeren te geven.

Aanmelden

De jongerendag wordt op half zes afgesloten. Aanmelden voor de groepen van jongeren moeten vóór 1 juli a.s. binnen zijn bij de federatiesecretarissen. Ook bestaat (beperkte) mogelijkheid om in Alden-Biesen van vrijdag op zaterdag te overnachten. De kosten hiervan bedragen circa 22 euro per persoon (incl. ontbijt). ■

EGS

EGS-KORT

Dr. Theo Reintges (90), sinds 1976 verbonden aan de EGS, eerst als vice-president en later erelid, is 28 januari 2002 overleden.

Op zaterdag 6 april 2002 zijn in het Poolse Poznan vijftien nieuwe leden opgenomen in de Orde van de H. Sebastiaan in Europa. Zij komen uit Duitsland en Polen.

President Juan graaf t'Kint de Roodenbeke (69) heeft aangekondigd na het Europees Schutterstreffen in Vöcklabruck volgend jaar zijn functie neer te leggen. Hij was president van de EGS sinds 1993.

President Graaf t'Kint de Roodenbeke

De EGS heeft voortaan een eigen website: www.egs-schuetzen.com

Tijdens de voorjaarsvergadering van de EGS in Poznan op 6 april hebben o.a. de Nederlandse leden van het presidium (Ton Banning, Lei Stals, Harry Ketels, Louis Litjens) het Ridderkruis van de overkoepelende Poolse schuttersorganisatie gekregen. Eregast op deze vergadering was de oud-premier van Litouwen, prof. dr. Vytautas Landsbergis. Hij gaat zich sterk maken om bestaande 'paramilitaire' organisaties voor de EGS te interesseren. De najaarsvergadering 2002 wordt gehouden van donderdag 22 t.e.m. zaterdag 24 augustus in Alden - Biesen (België). Tot de EGS is opnieuw een Duitse schuttersbond met 33 verenigingen toegetreden. Het betreft de Oberbergischen Schützenbund anno 1924 e.V. In 2003 wordt in Oostenrijk tijdens het EST voor het eerst een schietwedstrijd gehouden voor jeugdigen/jongeren om de titel Europa Prins. ■

DE GILDETROM

HET BLAD VOOR JONG EN OUD!

JEUGDTROM

PAGINA VOOR DE GILDEJEUGD

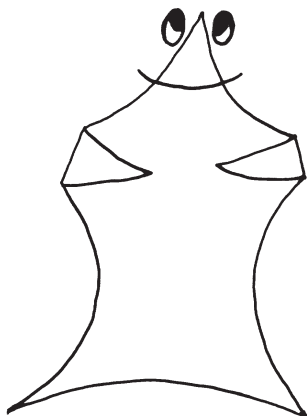
Thijs en opa koning Herman van Galen

En mijn opa is koning!

Hoi, ik ben Thijs van Beekveld, ik ben 9 jaar en sinds een jaar lid van het Sint Willebrordusgilde in Heeswijk waar ook mijn opa lid van is. Op zaterdag 10 november vorig jaar was het koningschieten. Ik had er de hele week over gepraat dat opa koning moest worden. Ik zou het zo leuk vinden en ik had ook tegen opa gezegd dat hij goed zijn best moest doen en hij heeft goed geluisterd. Hij is koning geworden en ik ben ontzettend trots op hem. Opa proficiat, van je prinsje Thijs.

Michel biedt de meester het lespakket aan

Ik ben Michel Arts, 12 jaar oud en lid van het Sint Antonius en Martinusgilde uit Guijk. Vlak voor de grote vakantie heb ik op school een spreekbeurt gehouden over ons gilde. Ik heb uitgelegd wat een gilde is en wat we allemaal doen. Ook had ik gildezilver en mijn uniform meegenomen. Na afloop heb ik het lespakket over de gilden aan de meester aangeboden. Hij was hier heel blij mee. Mijn moeder heeft er foto's van gemaakt.

Groetje
Michel

Ad Aarts 40 jaar gildebroeder

Ad Aarts, fier op zijn koningschap

Op de teerdag van de Broederschap van O.L.Vrouwe, 2 februari 2002, werd het jubileum gevierd van Ad Aarts. Hij was op die dag 40 jaar lid van het gilde. Voor deze gelegenheid trok het gilde vanaf hun gildehuis in vol ornaat naar huize Aarts om de jubilaris thuis op te halen. Na de H. Mis trok het gilde met het voltallige gezin Aarts naar het gildehuis voor de huldiging en een receptie. Na de lovende woorden van hoofdmans Cor Smetters speldde deze Ad de zilveren draagspeld voor 40 lidmaatschap op. Ad Aarts is een goede kruisboogschutter. In 1966 schoot hij op zestienjarige leeftijd voor de eerste keer koning. In 1974 schoot hij voor de tweede keer koning en net als in 1966 werd hij ontroond door zijn broer Toon. In 2000 was het de derde keer dat Ad koning schoot, de functie die hij nu nog bekleedt. Ook op organisatorisch vlak is Ad altijd druk bezig geweest. Hij zat in diverse organisatiecomités van gildefeesten en was 23 jaar bestuurslid van het gilde, waarvan 14 jaar secretaris.

Gouden gildebroeder in Lage-Mierde

Op de jaarlijkse teerdag van gilde Sint Ambrosius Lage-Mierde is hoofdmans Jan Maas onderscheiden voor zijn 50-jarig gildebroederschap. Er is niet in het gilde die zoveel weet over het gildewezen als hij; je hoeft hem maar iets te vragen over de guld en de verhalen komen los; en vooral over vroeger. In al die jaren heeft hij veel werk verzet, zoals 35 jaar een dubbele functie als secretaris en penningmeester en de laatste tien jaar tot nu toe als hoofdmans. De onderscheiding werd hem uitgereikt door de kringvoorzitter en de vice-voorzitter.

Hoofdmans Jan Maas door de kring onderscheiden

50 jaar gildeheer

Op 20 januari 2002 heeft het Kolveniersgilde Sint Dionysius uit Tilburg zijn gildeheer, P.P.Ph. Bogaers, onderscheiden met de gouden medaille die hoort bij het 50-jarig lidmaatschap van het gilde, een van de oudste verenigingen van de stad Tilburg. Op 7 oktober 2001 was gildeheer Bogaers op de kop af 50 jaar lid, maar om gezondheidsredenen werd de viering van zijn jubileum uitgesteld. In het bijzijn van diverse familieleden en gasten dankte hoofdmans van Berkel de jubilaris voor zijn vele verdiensten in de afgelopen halve eeuw. Als gildeheer heeft hij het gilde in talrijke moeilijke momen-

ten vooruit geholpen, waaruit zijn passie en bevoegenheid met het gilde steeds naar voren kwamen. In een dankwoord haalde Bogaers, bij monde van zijn oudste zoon, de taken van het gilde nog eens naar voren. Een van die taken is het ondersteunen van de medemens die het moeilijk heeft. Het is deze peiler van het gilde, dat hem ook heeft doen besluiten om in 1983 toe te treden tot de Ridders van het Heilig Graf. Deze aloude broederschap houdt zich, evenals het gilde, bezig met het ondersteunen van de medemens. Het werkterrein van de ridders is gelegen in Israël, waar de christenen tussen moslims en joden in de verdrukking raken. Het zijn de gilden, die veel te danken hebben aan de ridderbroedersschappen, voortgekomen uit de kruistochten. Het waren ook de kruistochten en de gevolgen hiervan voor onze noord Europese veiligheid, die de gilden deden ontstaan. Het feit dat zogenaamde 'horigen' deelnamen aan de kruistochten is hieraan niet vreemd. Tal van zaken vanuit de oriënt werden door de Europese burgers mee naar huis genomen. Nog zijn een aantal van deze gewoonten bij de gilden in gebruik. Te denken valt aan de trom als begeleiding van optochten, maar ook de papegaai die nog steeds het 'lijdend' voorwerp is bij het koningschieten. In zijn dankwoord bracht gildeheer Bogaers ook nog het ontstaan van het gilde Sint Dionysius in 1665 in herinnering door te stellen dat, in deze begintijd na de vrede van Munster er behoefte was om zich te verenigen in gilden. In Tilburg waren in die tijd de gilden Sint Joris en Sint Sebastiaan al actief, maar toch bleek er behoefte te zijn aan een derde broederschap, die met toestemming van de Vrouwe van Tilburg, Margaretha de Noyelle (vrouw van Anthony Schetz van Grobbendonck) werd opgericht. De onderlinge broederschap en saamhorigheid zijn de wortels van het gilde. Tenslotte vroeg de gildeheer extra aandacht voor de gildezusters, die een bijzondere plaats in het gilde innemen. Het zijn juist deze echtgenotes die de gildebroeders in staat stellen om de traditie van de voorvaders voort te zetten. Een traditie die telkens aangepast moeten worden aan de wijzigingen in de maatschappij. Hij pleit voor een erkenning van de rol van de vrouwen in het gilde Sint Dionysius en hoopt dat het fundament zal verstevigen. Naast de gouden medaille ontving de jubilaris een kringonderscheiding. De jubilaris ontving van Prins Bernhard een felicitatie.

Feest, feest en nog eens feest

Feest, geest en nog eens feest was het na de jaarvergadering op de eerste maandag van oktober 2001 bij Gilde Sint Joris in Oostelbeers. Voor de zoveelste keer had dit gilde weer drie jubilarissen. Frans Timmermans (81) de trouwe drager van de beeltenis van Sint Joris was 40 jaar gildelid en ontving daarvoor een mooie kringonderscheiding. Zilverdrager Piet Neggers (72) en trouwe metgezel van Frans op gildedagen was ook 40 jaar lid en werd ook onderscheiden met de kringonderscheiding. Ad van Kollenburg (60), oud-secretaris en goed kruisboogschutter was 25 jaar lid en ontving daarvoor het zilveren insigne van Sint Joris. Hoofdmans Ries Verhagen bedankte de jubilarissen voor hun inzet.

Trotse gildebroeders onderscheiden

Ons gilde is een echte broederschap

Het Neterselse gilde Sint Brigida heeft op 1 februari, de patroonsdag van Sint Brigida, tijdens de jaarlijkse herdenkings- en teeravond vier gildebroeders gehuldigd. Harrie van de Pas is 40 jaar vaandrig en heeft tevens 40 jaar zitting in de overheid. Uit handen van burgemeester Grem ontving hij de zilveren sierspeld horend bij het predikaat bewijs van verdiensten van de gemeente Bladel. Naast de functie als vaandrig is Harrie nauw betrokken geweest bij de totstandkoming van het gildeterrein en het schuttersonderkomen. Van het gilde kreeg hij een tinnen bord met de beeltenis van Sint Brigida, vaandel en kruisboog.

Adriaan van de Ven (vendelier), Kees van Korven en Simon van de Zande (beide tamboer) kregen een kringonderscheiding vanwege hun 40-jarig gildebroederschap. Uit handen van hoofdmans A. Coppelmanns ontvingen de jubilarissen de zilveren Brigida-speld en een mooie oorkonde. Adriaan van de Ven heeft in de afgelopen 40 jaar al heel wat instructies gegeven aan jonge vendeliers. Naast vendelier is Adriaan ook kruisboogschutter. Kees van Korven is al vele jaren hoofdtamboer. Kees heeft met veel inzet en overtuiging al vele tamboers opgeleid en het trommen bijgebracht. Naast tamboer is Kees ook kruisboogschutter. Simon van de Zande heeft de uitstraling van een echte gildetamboer. Ook is Simon drie jaar koning geweest en is hij een fervent kruisboogschutter.

V.l.n.r.: Kees van Korven, Simon van de Zande, Harrie van de Pas en Adriaan van de Ven

Oirschotse gilden staan voor de klas

Eind 2000 zijn de gezamenlijke Oirschotse gilden, Broederschap van O.L. Vrouwe, Sancta Barbara, Sint Sebastiaan en Sint Joris, gestart met een campagne om de jeugd van basisscholen te interesseren voor het gildewezen. In dat kader hadden twee van de vier gilden al in de zomer van dat jaar deelgenomen aan de Roefeldag. Een Roefeldag is een dag, georganiseerd onder auspiciën van Jantje Beton, waarop kinderen van basisscholen op een speelse manier kennis kunnen maken met het bedrijfs- en verenigingsleven. Tijdens Koninginnedag 2001 werd als eerste gezamenlijke activiteit deelgenomen aan de spelletjesmiddag. Kinderen konden op een aangepaste schutsboom en met een aangepast wapen kruisboogschieten. Daarnaast konden ze als ridder verkleed standdaardrijden. Een jeugdvendelgroep gaf een demonstratie op de markt van Oirschot. In het najaar van 2001 werd begonnen met workshops in vendelen, trommelen, bazuinblazen en kruisboogschieten. Van de 20 deelnemers zijn er vier zover, dat ze tijdens Koninginnedag 2002 een vendeldemonstratie konden geven. Tegelijkertijd met de organisatie van de workshops werd aan de Oirschotse basisscholen voorgesteld, een of meer van de zogenaamde themadagen te wijden aan de Oirschotse gilden. Aan de hand van het lespakket van de federatie konden kinderen kennismaken met de gilden in het verleden en heden. De eerste lessen werden op 16 en 23 april 2002 aan de basisschool in Spoordonk gegeven. Als onderwerp werd door de school zelf gekozen voor 'vliegend vaandel en slaande trom' en 'kermis en koningschieten'. Het

eerste onderwerp werd behandeld in groep 5 en 6 en het tweede in groep 7 en 8. De kinderen waren laaiend enthousiast. Ze toonden veel belangstelling en er was een goede samenwerking tussen de docent enerzijds en de aanwezige gildebroeders anderzijds. De contacten met de andere scholen zijn nog niet afgerond. Gehoopt wordt dat het komende schooljaar weer een aantal gastlessen gegeven kan worden. Het is een dankbare klus.

Jong geleerd ...

Kempenland

Gilde Sint Joris Heeze

Op donderdag 7 februari 2002 heeft het Sint Jorislilde de jaarvergadering gehouden. Behoudens de normale zaken, die in de jaarvergadering aan de orde komen, stond er een aantal aparte zaken op de agenda. Na 34 jaar kapitein te zijn geweest trad Jan Cuijten terug. Hij stelde zich niet meer herkiesbaar. De wijze waarop een nieuwe kapitein moet komen, is vastgelegd in een speciaal reglement: 'Het pachten van de kapiteinsstok'. Jan Cuijten Pzn. werd gekozen tot nieuwe kapitein. Dit voor een periode van 4 jaar. Peter Janssen werd voor dezelfde periode gekozen tot reserve-kapitein.

Tijdens deze jaarvergadering werden Jan Cuijten en Piet van Eert benoemd tot erelid van het Sint Jorislilde, dit vanwege hun geweldige verdiensten voor het gilde, respectievelijk vanaf 1946 en 1948.

Gilde Sint Catharina Tongelre

Tijdens een inbraak is, naast een aantal persoonlijke bezittingen, ook het draagschild van onze gildeheer gestolen. Hoewel wij weten dat ook de politie deze zaak probeert op te lossen, zouden wij, het Sint Catharina Tongelre, het op prijs stellen, dat ook de overige gildebroeders uitkijken naar dit schild. De hoogte van dit schild, evenals de grootste breedte is ca. 100 mm. U kunt ons bereiken op tel. 040-2410978. Gildebroeders alvast bedankt!

Het ontwerp van het schild

Ton Dijstelbloem geïnstalleerd als deken Martinus Tongelre

Op vrijdag 8 maart 2002 werd bij het Sint Martinusgilde te Tongelre Eindhoven de heer Ton Dijstelbloem geïnstalleerd als nieuwe Regerend Deken - Kapitein. Deze plechtigheid in het gildehuis in de Bochten werd door vele gildebroeders en -zusters bijgewoond. De ereleden H. Kuijken en F. de Wit en bevriende gildebroeders van Sint Catharina Tongelre en Sint Catharina Woensel waren aanwezig, alsook districtsvoorzitter

Kring Kempenland de heer Johan Oomen. De nieuwe Regere-
rend Deken (tevens voorzitter) werd geïnstalleerd door
Staande Deken Wim van Rooij, een oom van Ton. Ton's vrouw
Rina hielp haar man de sjerp omdoen. De andere eretekenen,
zoals amtsketen en de staf, werden respectievelijk door de
heren Ooms en Van Rooij omgehangen en uitgereikt.

In zijn toespraak feliciteerde W. van Rooij de nieuwe Rege-
rend Deken met zijn inhuldiging en installatie en dankte hij
ook de scheidende Regerend Deken Jan Schrurs voor zijn
inzet gedurende meer dan 11 jaar voorzitter en Regerend
Deken zijn. Een vendel hulde sloot het officiële gedeelte af.
Vervolgens vormden tamboers en vendeliers een erehaag,
opdat Ton Dijstelbloem met zijn gevolg en andere genodig-
den het gildehuis konden betreden. De receptie die daarop
volgde was heel gezellig en geslaagd te noemen met een bor-
reltje en hapje en vele geschenken voor de nieuwe Regerend
Deken. Het was helaas jammer dat er, ondanks dat ze waren
uitgenodigd, zo weinig gastgilden aanwezig waren. Misschien
willen zij zich revanche op 2 juni 2002 a.s. bij het koning-
schieten, als Ad van den Dungen zijn koningstitel moet ver-
dedigen.

Peelland

Bart van der Velden tromt met bezieling

Bart van der Velden in vol
ornaat

Op 17 februari 2002 werden in
'het Wapen van Someren' de
tromwedstrijden gehouden van
kring Peelland. Hier toonden de
tamboers in de diverse klassen
hun vaardigheid in het trom-
men. Voor deze gelegenheid had
koning Chris Arts van het Onze
Lieve Vrouwe Gilde Aarle-Rix-
tel een mooi wisselschild
geschonken aan de winnende
jeugdtamboer van deze dag. Dit
als stimulans voor de toch al zo
moeilijk te interesseren nieuwe
jeugdleden. Deze koning draagt
de tamboers nog altijd een
warm hart toe omdat hij zelf

ook tientallen jaren tamboer is geweest. Als geen ander weet
hij wat het inhoudt om op dit moment het niveau te halen om
voor prijzen in aanmerking te kunnen komen. Geen eenvoud-
ige opgave als men weet met welke inzet hier door een tam-
boer op dit moment voor gerepeteerd moet worden. Bart van
der Velden van het Onze Lieve Vrouwe Gilde Aarle-Rixtel is
echter nog één van de tamboers die met hart en ziel voor de
eerste prijs gaat. Hij wordt door zijn vader Henk dan ook
sterk aangespoord om voor de zege te gaan. Het resultaat is
er dan ook met regelmaat. Helaas waren er op deze dag wel
veel afmeldingen van de tamboers. Bart van der Velden was
op deze dag echter in opperbeste vorm. Hij kon zich goed
concentreren op het trommen. Met als uiteindelijke resultaat
de eerste prijs in de klasse Jeugd.

koning van de kring Peelland. In het vendelen was Jan een
absolute topper. Hij won veel prijzen en gaf les aan een groot
aantal gilden. Waar Jan les gaf vlogen de prestaties omhoog.
Deze werden vaak beloond met hoge scores bij vendelwed-
strijden. Sinds 1977 maakt hij deel uit van de vendelcommis-
sie van de kring Peelland. Sinds 1991 is hij hiervan voorzitter
en tevens lid van de vendelcommissie van de Noord-Brab-
antse federatie. Zijn zoon John heeft hij ook goed opgeleid
en tot een bekende vendelier gemaakt. Vorig jaar benoemde
het Sint Antoniusgilde Vorstenbosch hem tot erelid als dank
voor zijn vele verdiensten voor het vendelen voor de veren-
iging. Een grootse staat van dienst voor het gildewezen. Dit
leidde tot een koninklijke onderscheiding en een onderschei-
ding van de gemeente Veghel. De burgemeester van Veghel,
A. Frankfort, vergezeld door zijn echtgenote, kwam op 19
januari de onderscheidingen uitreiken aan Jan van Hoof. Hij
deed dit op een ludieke manier. Sommigen dachten dat er
een 'tonproater' aan het woord was. Nadat de versierselen
waren opgespeld werd Jan door iedereen uitbundig gefelici-
teerd. Een mooie dag voor het Stiphoutse gilde maar vooral
voor Jan van Hoof en zijn kinderen. Zijn vrouw Marjan heeft
dit helaas niet meer mogen meemaken. Zij overleed vorig jaar
aan een slopende ziekte.

Jan van Hoof wordt koninklijk onderscheiden door burgemeester Frank-
fort van de Gemeente Veghel.

Geslaagde teerdag in Lierop

Ter gelegenheid van het feest van de patroonheilige Sint
Antonius Abt hield het plaatselijke gilde haar jaarlijkse teer-
dag. Na de eucharistieviering, waarin pastor Zwirs voorging,
volgde de jaarvergadering in het gildehuis eet-en drinkcafé
't Jagershuis. Jan van den Eijnden en Rob van Seggelen wer-
den als lid van de overheid herkozen. De overheid heeft aan
het kringbestuur toestemming gevraagd in 2005 een Kring-
gildefeest te organiseren. Op verzoek van de overheid heeft
Frans Sijbers het voorzitterschap van de organisatiecommis-
sie op zich genomen. Er werd ook een commissie in het leven
geroepen die zorg zal dragen voor een nieuw gildevaandel.
Het huidige vaandel is op korte termijn aan vervanging toe.

De jubilarissen v.l.n.r. Jan van den Eijnden, Wilie van de Ven, Guus van
de Ven, Aad van Bussel, Hans van de Ven, Martien Verberne.

Gildebroeder in Veghel koninklijk onderscheiden

Op 19 januari vierde het Sint Antoniusgilde Stiphout haar
patroonsdag. Een bijzonder feest omdat één van de gilde-
broeders een koninklijke onderscheiding kreeg. Jan van Hoof,
al 41 jaar lid van het Stiphoutse gilde, verhuisde 33 jaar gele-
den naar Veghel. Noodgedwongen omdat er in Stiphout geen
woonruimte beschikbaar was. Maar hij bleef het gilde trouw.
In twee onderdelen was hij bijzonder sterk: schieten en ven-
delen. Hij was koning in de periode van 1965 tot 1968, van
1977 tot 1980, van 1983 tot 1986 en van 1986 tot 1989. In
dat laatste jaar werd hij automatisch keizer omdat hij drie
keer op rij koning was. Daarnaast was Jan in 1986 en 1987

Verder werd Wim Verberne(Czn) in het zonnetje gezet in verband met zijn inzet voor het gilde. Hij staat altijd klaar voor het bezoeken van uitvaartdiensten van overleden Peellandse gildebroeders. Tijdens de jaarvergadering kreeg Jan van den Eijnden een kringonderscheiding en een gouden Sint Antonius Abtspeld in verband met zijn 50-jarig lidmaatschap. Ook Martien Verberne werd gehuldigd in verband met zijn 50-jarig lidmaatschap. Hoofdman Henk Berkers spelde vier zilveren spelden op. Aad van Bussel, Hans van de Ven (Wzn), Willie van de Ven(Fzn) en Guus van de Ven(Fzn) zijn een kwart eeuw lid, Hans Verbruggen, eveneens 25 jaar lid, kon door omstandigheden niet aanwezig zijn en zal nog gehuldigd worden.

Kringonderscheiding voor Jan van den Eijnden

Tijdens de teerdag van gilde Sint Antonius Abt Lierop werd Jan van den Eijnden vereerd met een kringonderscheiding. Kringvoorzitter en oud-hoofdman van het Lieropse familie-gilde Mies Sijbers huldigde hem in verband met zijn 50-jarig lidmaatschap. Eigenlijk al 55 jaar omdat de twaalfjarige Jantje al meeding met zijn vader Thijs als het gilde erop uittrok. Van 1947 tot 1975 was hij vendelier. Nu is hij piekenier en al twaalf jaar vendelier-instructeur. Sinds een jaar geeft hij les aan vijf jeugdige vendeliers. Hij zit vanaf 1986 in de overheid. Als taak heeft hij de zorg dat plaatselijke recepties en uitvaarten van overleden Peellandse gildebroeders bezocht worden. Vanaf 1990 is Jan coördinator van de oud-ijzeractie en chauffeur van deze actie en de geraniumactie. Hij schonk een honderden jaren oude eiken balk voor een nieuw te maken altaar in de Sint Antonius Abtkapel. Een echte gildebroeder die houdt van 'buurten' onder het genot van een lekker borreltje.

Jubilarissen, nieuwe deken, donder en bliksem bij de Grūjn Skut Gemert

Antoniusdag

Het Gilde van Sint Antonius en Sebastiaan, zoals het gilde officieel heet, viert de eigenlijke patroonsdag van Antonius in het kerkdorp De Mortel, waar hij ook de parochiepatroon is. In de gildelieden komt de band tussen dit kerkdorp en het gilde enkele keren tot uitdrukking. De mismet gilde-eer werd opgedragen door Pastoor Van den Nieuwenhof. Hij werd geëerd met een vendelgroet. Bijna alle kerkgangers konden daarna genieten van koffie met Sint Antoniusbrood, dat door het gilde werd aangeboden. In de avonduren werd er gekaart en bracht de door het gilde genoemde „Zondag-avondband” (vanwege hun eerste optreden voor het gilde op een zondag-avond) een serenade.

Belvaan

De gildebroeders, die alle gildefamilies in het dorp hebben uitgenodigd voor de optrekdag komen aan de vooravond van die dag afrekenen met de penningmeester. Dit is de moderne versie van de schuld betalen aan de kastelein, want vroeger liet men een geheel jaar de genoten consumpties opschrijven, voor elke 5 consumpties één vaantje, en deze werden op deze avond dan betaald om zonder schuld de optrekdag te kunnen vieren. Vanwege de hospes is er altijd brood en zult voor de gildebroeders.

Het weer

Het is heel gewoon, dat een gilde toegewijd aan de H. Antonius Abt, de gecombineerde optrek- en teerdag houdt hartje januari, als het volgens de kalender en volgens de oude weerspreuken eigenlijk heel erg koud moet zijn. Niet voor niets wordt gezegd: "Sint Antoon en Sint Sebastiaan komen met het hardst van de winter aan". Toch is het de laatste twintig jaar wel meegevallen met het weer en spelen sneeuw en regen een grotere rol. Maar toch blijft het altijd een koude bedoe-ning als je volgens de traditie moet optrekken naar de kapitein, en die goeie man woont dan ook nog op een afstand van 3 km

van het gildehuis, de kerk, het gemeentehuis en heen en terug naar de nieuwe deken. Dat is veel lopen, vooral op de terugweg van het woonhuis van de nieuwe deken naar het gildehuis, als volgens alweer de traditie de gelukwensen van de inwoners vergezeld gaan van een 'sterk' drankje. Dat is goed tegen de kou, wordt gezegd. Het was nog droog en dragelijk weer, toen in de middag van zaterdag 19 januari eredeken Lau Huijbers werd vereerd met de vendelgroet. Daarna werd het anders. Toen het gilde haar nieuwe deken Joost van Zeeland voor het ouderlijk huis had geïnstalleerd en na een eerste tractatie op weg wilde gaan naar het gildehuis, sneeuwde het niet, maar weerspiegelden de bliksemflitsen zich in het gildesilver en de pieken, de donder overstemde de door de vochtige atmosfeer wat dof klinkende gildetrommen, regen viel op de gildehoeden met de witte veren neer en menig hart klopte wat sneller. Er wordt altijd gezegd, dat gildebroeders stoere mannen zijn, en datzelfde geldt van de ene vrouw, die mee optrekt, te weten koningin Francien van Hout, en niet voor een kleintje vervaard, maar deze keer achtte men het toch raadzamer om de plechtigheid maar af te breken en de 'goei kammer' van het dekenshuis weer op te zoeken. Het gevaar werd té groot geacht en men kan beter ten halve keren dan volledig dwalen. Deze gildedag kreeg daardoor een extra dimensie en week af van sneeuw, ijzel, bittere kou. De gildedag begon dreigend met donkere luchten, als het ware zwanger van de regen. Het bleef echter droog en de temperatuur aangenaam voor deze tijd van het jaar.

Traditionele plechtigheden

Begonnen was de jaarlijkse optrekdag met het kapiteinsontbijt in 'den herd' van de boerderij van Jan van den Berg, daarna geëerd met een vendelgroet en het optrekken naar de met groene sluiers versierde kerk, waar Pastoor Camiel van Lamoen zijn eerste gildemis in Gemert opdroeg. De kennis van het leven van de H. Antonius kan door zijn overweging vergroot zijn. Dat had zijn collega Van den Nieuwenhof overigens op de eigenlijke patroonsdag, 17 januari, in de Mortelse kerk ook al gedaan. Aan hem werd de tweede vendelgroet gebracht door maar liefst 10 vendeliers, ook al een nieuwigheid in Gemert. Ook burgemeester Jan van Maasakkers kon deze groet van dit graantal vendeliers in ontvangst nemen, om daarna in de refter van het voormalig Klooster Nazareth, tijdelijk gemeentehuis, de erewijn aan te bieden en het stipendium voor de tamboers voor het eerst in eurocenten uitreiken.

Jubilarissen

Het gilde telde vier jubilarissen, in totaal 140 jaar gildetrouw, in de personen van keizer Adriaan van Zeeland 50 jaar, Theo van den Elsen 40 jaar, de beide archivarissen Jo van Schalen en Peter Lathouwers ieder 25 jaar. Voor het binnengaan van het gildehuis bracht het gilde hun eer in de vierde vendelgroet van de dag. Na afloop van de besloten vergadering werd mondeling hulde gebracht voor hun verdiensten en werden deze breed uitgemeten temidden van een groot aantal familieleden en vrienden. Zilver werd voor hen aangedragen. Keizer Adriaan van Zeeland werd door de Bond van Schuttersgilden Kring Peelland geëerd met de zilveren draagmedaille. Op hun beurt vereerden de jubilarissen het gilde met een nieuwe vendelstok, een prachtig gecalligrafeerd dekensbord dat tot het jaar 2089 voldoende ruimte heeft om alle nieuwe dekens te vermelden en geschenken onder couverts. Van hun families ontvingen zij ook geschenken, bewijs dat ook zij met gilde verbonden zijn. Een juweel was het geschenk voor Theo van den Elsen, een drieluik met kunstzinnige foto's van hemzelf, vendelend vanuit een kooi van een hijskraan met als weerschijn de schaduw op de grond, dat bij openslaan alle schilden bevatte, welke hij in de afgelopen jaren op gildefeesten had gewonnen. Werkelijk een bezit om trots op te zijn.

Nieuwe deken

Het hoogtepunt van de dag is altijd de verkiezing van een

nieuwe deken, welke in een besloten vergadering plaatsvindt. Uit 3 kandidaten werd zoon Joost van de jubilerende keizer Adriaan van Zeeland gekozen. Tamboers meldten het nieuws aan de inwoners van Gemert en aan de buurtgenoten. Zij konden met hulp van burgemeester Jan van Maasakkers, buurtgenoot, gaan werken aan de versiering van het huis en de voorbereiding van de tractaties, welke na de installatie en de vendelgroet aan de nieuwe deken aan de gilde wordt aangeboden.

Op de gildeavond in de avonduren kwamen vrienden en bekenden en ook het Sint Jorisgilde gelukwensen aanbieden. Bij aankomst aan het gildehuis werd de hospes vereerd met de zevende vendelgroet van de dag. Dat betekende in totaal maar liefst 70 minuten vendelen voor de 10 vendeliërs, bijna dagwerk! En de eerste vendelgroet bij de kapitein werd nog geteisterd door de harde wind, die het rondzwaaien bijna onmogelijk maakte. Tamboers en vendeliërs hebben hard te werken op deze feestdag voor het gilde.

Besluit

Als de feestelijkheden zijn verklonken en de gildebroeders de slaap uit de ogen hebben gewreven is tot besluit nog een H.Mis in de parochiekerk, waarbij in het bijzonder de overledenen van het afgelopen jaar worden herdacht, alsmede enkele overleden schenkers van onroerendgoed aan het gilde, die dit in een zogenoemde fundatie (schenking met een verplichting) hebben bepaald. De koffie in het gildehuis van het zuster-gilde smaakt dan wel en ook de overige drankjes, waaronder over de dag van gisteren wordt verteld.

Maasland

SAT-commissie vernieuwd en op volle sterkte

De SAT-commissie van kring Maasland is nagenoeg geheel vernieuwd en is nu weer op volle sterkte. Het jaar 2001 was voor deze commissie een memorabel jaar. Wat al jaren een wens was van het bestuur van de commissie is toen verwezenlijkt: de commissie is uitgebreid met vijf leden. In totaliteit zijn er nu acht commissieleden. De SAT (Studie, Archief, Tentoonstelling) bestaat uit: Frank van Loon van Sint Antonius & Sint Sebastiaan uit Udenhout (voorzitter), Rob Weijtmans van Sint Joris uit Udenhout (secretaris) en de leden Willy van de Wijgert van Sint Willebrordus (Heeswijk), Jan de Haan van Onze Lieve Vrouwe Schuts (Elshout), Cees van de Pasch van Sint Catharina (Vught), Guus de Jong en Hans Pennings van Sint Sebastiaan (Oss) en René Vogels van Sint Joris (Geffen).

In de voorjaarsvergadering van dit jaar heeft het toenmalige bestuur, Willy van de Wijgert en Jan de Haan, plaatsgemaakt voor een nieuwe voorzitter en secretaris. Willy en Jan hebben in de afgelopen jaren de SAT commissie opgebouwd tot wat het nu is, daarbij werden ze bijgestaan door Cees van de Pasch. Willy van de Wijgert heeft een onmeetbare kennis over het gilde en is voor de commissie een lopende encyclopedie aangaande het gildewezen. In de vele commissievergaderingen die reeds zijn gehouden, worden de verhalen aangehoord en nemen deze ter harte. Willy gebruikt hiervoor veel woorden en de nieuwe secretaris, Rob Weijtmans, tekent hierbij aan: „Ik mag wel zeggen dat dit zijn manier is om te laten zien hoeveel hij van het gilde houdt. Specifiek het gilde Sint Willebrordus uit Heeswijk en in het bijzonder de Hoge Schuts. Als je Willy leert kennen merk je dat hij veel heeft gedaan voor het gildewezen, al is dit voor velen niet zo zichtbaar. Diegene die hem van dichtbij kennen weten wel beter en er is daardoor wederzijds respect ontstaan dat in het gilde zo belangrijk is”, aldus Weijtmans.

Over Jan de Haan meldt hij: „Jan is deken-schrijver bij de Onze Lieve Vrouwe Schuts uit Elshout. Bij dit gilde is hij al vijftig jaar lid en dat heeft hij vorig jaar uitgebreid mogen

vieren. Hij is hiervoor ook geridderd. Ondanks zijn hoge leeftijd is hij nog zeer modern. Hij surft over het 'net' en verzendt zijn post via e-mail. Jan heeft een goed hart en is ontzettend gemakkelijk in de omgang, dit heb ik persoonlijk mogen ervaren toen ik zijn functie overnam. Deze overgang is vloeierend gegaan. Op dit moment heeft Jan veel problemen met zijn gezondheid, hij is moeilijk ter been en kan daardoor niet altijd deelnemen aan de vergaderingen. We hebben nu afgesproken dat hij naar Cees van de Pasch gaat en dat we hen daar komen ophalen”. „Over Cees gesproken, dit is de derde persoon die de afgelopen jaren een bijdrage heeft geleverd aan de SAT-commissie. Cees is een vriendelijke man die altijd licht en recht door zee is. Alle drie personen willen wij als nieuw team bedanken voor hun inzet. Zij hebben namelijk de SAT commissie gemaakt wat hij nu is. Het nieuwe bestuur, samen met de overige leden, zullen hun taak voortzetten”, aldus secretaris Rob Weijtmans.

De SAT-commissie Maasland in nieuwe samenstelling: Jan de Haan, Willy van de Wijgert, Rob Weijtmans, Frank van Loon, Cees van de Pasch, René Vogels, Guus de Jong en Hans Pennings (v.l.n.r.)

Catharina Vught ontvangt gift Cultuurfonds

Het Sint Catharinagilde uit Vught heeft 865 euro (circa 1900 gulden) ontvangen van het Prins Bernhard Cultuurfonds. De gift is bestemd voor het onderhoud en het herstel van alle gildesilver. Nu kunnen ook diverse attributen van het gilde worden aangepast of hersteld.

Sint Joris Udenhout verwerft grondeigendom

Tijdens de ledenvergadering van 18 december 2001 kreeg het Sint Jorisgilde uit Udenhout een verrassing van één van hun leden. Jos Verschuren meldde daar dat hij samen met zijn vrouw Tina had besloten een stukje grond te schenken. Dit stukje grond ligt naast het schietterrein en is een mooie aanvulling. Donderdag 20 december heeft de overdracht bij notaris Van de Kolk plaatsgevonden. Hiermee zijn de fundamente van het gilde weer verder verstevigd. Vaste goederen hebben een positief effect op het voortbestaan van een gilde. Dat vaste goederen continuïteit beter garanderen is op te

Jan Weijtmans, Jos Verschuren en Piet Vromans (v.l.n.r.). Op de achtergrond zittend René Schalkwijk en Piet Weijtmans

maken uit het boek van Johan Oomen. Dit boek is geschreven aan de hand van een enquête die gehouden is in 1825, waarin de overheid vroeg om gegevens van vaste goederen die in het bezit waren van schutterijen en/of gilden. Joske is al meer dan vijftig jaar actief gildebroeder. Als er iets te doen is in het dorp met het gilde, is Joske van de partij. Voor de grondschenking zijn Joske en Tina al op verschillende manieren bedankt.

Gildester straalt over Esch

De donkere dagen rond Kerstmis en de jaarwisseling geven voor velen aanleiding om wat licht in de duisternis te brengen met behulp van elektrische verlichting in bomen en struiken. Dit bracht enkele leden van het Essche Sint Willebrordusgilde op een 'lumineus' idee. Boven op een van de twee schietmasten van het gilde werd op een hoogte van ongeveer twintig meter een grote lichtgevende ster geplaatst met een doorsnee van ruim twee meter. Door de ligging van het Essche schietterrein, in een open gebied aan de oever van de Essche Stroom, was de ster vanuit diverse locaties in het dorp duidelijk te zien. Zo straalde de ster van Kerstmis tot Driekoningen haar licht uit over het dorp. Het gilde oogstte dan ook veel lof met haar fraaie kerstversiering.

Sint Ambrosius Baardwijk huldigt drie jubilarissen

Traditiegetrouw hield het Sint Ambrosiusgilde uit Baardwijk op dinsdag 8 januari 2002 haar jaarlijkse statiedag. Deze dag begon 's morgens met het verzamelen bij het gildehuis café 't Vosje. Vandaar ging het in optocht naar de Clemenskerk, waar door gildeheer pastoor M.A. van Zutphen de mis werd opgedragen voor de levende en overleden leden van het gilde. Na de mis keerden alle gildebroeders weer in optocht terug naar het gildehuis waar zij de dag verder in gezellig samenzijn doorbrachten. De feestavond werd begonnen met een uitstekend verzorgd koud en warm buffet met de echtgenoten of partners van de gildebroeders. Dit jaar kreeg de statiedag een bijzonder feestelijk tintje vanwege één gouden en twee zilveren jubilarissen. Mevr. Cato van Hulsten-Jansen kreeg van hoofdmans Henk Pullens het zilver opgespeld vanwege haar 40-jarig lidmaatschap, waarvan zij de laatste vijftien jaar erevrouwe is geweest. Mari en Peter Brekelmans werden gehuldigd vanwege hun 25-jarig lidmaatschap. Tijdens de huldiging had hoofdmans Pullens voor iedere jubilaris een persoonlijk woordje. Zo zette hij wat betreft Cato van Hulsten (96) op een rij wat zij voor het gilde heeft betekend in de achterliggende jaren. Door haar inmiddels overleden man L. van Hulsten heeft zij haar hele leven het gildewezen van dichtbij meegemaakt. Veertig jaar geleden is zij toetreden als lid van Sint Ambrosius. Met haar verdienste voor het gilde is zij op haar zilveren jubileum tot erelid benoemd. Mevrouw Van Hulsten sprak na haar huldiging de hoop en wens uit volgend jaar weer op de statiedag aanwezig te kunnen zijn. Mari Brekelmans was de volgende jubilaris die werd gehuldigd. De hoofdmans roemde Mari Brekelmans, die in Kaatsheuvel

Koning Mari Brekelmans, erevrouwe Cato van Hulsten en Peter Brekelmans (v.l.n.r.)

woont, als gildebroeder in hart en nieren. Een man die graag onder de boom staat en zich daar op zijn plaats voelt. Hij is thans voor de vierde keer koning. Mocht hij er dit jaar in slagen opnieuw koning te worden dan mag hij de huidige keizer, Mari van Dalen, uitdagen en in een tweestrijd bepalen wie de nieuwe keizer wordt. Als laatste werd Peter Brekelmans gehuldigd. Hoofdmans Pullens noemde Peter de foerier van het gilde. De hoofdmans zei dat het gilde Peter wel erg na aan het hart moest liggen, want wie stelt er een kamer van zijn eigen woning ter beschikking aan de vereniging waarvan hij lid is. Peter is jarenlang vaandrig van het gilde geweest. Die functie heeft hij vorig jaar overgedragen aan René Pullens. Tot slot bedankte Pullens de drie jubilarissen voor hun inzet en betekenis voor het gilde en sprak hij de hoop uit dat zij nog lang als lid aan het gilde verbonden kunnen zijn.

Udenhout verwelkomt twee gildezusters

De gildebroeders en -zusters van het Udenhoutse gilde Sint Antonius-Sint Sebastiaan hebben weer haar jaarlijkse statiedag gevierd. Half januari begon de dag in de Sint-Lambertuskerk. Helaas was gildeheer Pastor Van Sprang door een ernstige ziekte niet aanwezig en werd de viering door diaken Geurts voorgegaan. Tijdens deze viering werden Marian Vriens en Jill van Roessel door de hoofdmans geïnstalleerd als nieuwe leden. Dit deden zij door met een hand het vaandel vast te houden en de belofte uit te spreken dat ze een goed gildezuster zullen zijn. Na afloop werd er gevendeld op het kerkplein. Na een rondgang door het dorp, werd vertrokken naar het verzorgingstehuis De Eikelaar waar het gezelschap ontvangen werd met koffie en een borreltje. Rond het middaguur is in gildehuis café Boslust de gebruikelijke boerenmik met zult genuttigd. Bij deze eenvoudige maaltijd zijn ook erehoofdmans burgemeester Johan Stekelenburg en echtgenote aangeschoven. Na de maaltijd werd een gerestaureerde standaard aan de leden gepresenteerd. In de middag is geschoten met de kruisboog op doel. José Manni was de verrassende winnares. De avond werd besloten met muziek, drank, eten en dans. Het was een leuke dag.

Jill van Roessel, Johan Vriens, Marian Vriens, Frank van Loon en diaken Geurts (v.l.n.r.) tijdens de installatie van twee gildezusters

Enschot: Nieuwe leden in nieuw kostuum

Ernst was er voldoende op zondag 13 januari tijdens de jaarvergadering van Sint Joris en Sint Sebastiaan uit Enschtot. Een groot aantal agendapunten passeerde de revue. Uit de verslagen van de dekens schrijver en schatbewaarder blijkt dat het gilde gezond en actief is en het nieuwe seizoen met vertrouwen tegemoet treedt. Als nieuw lid is mevr. M. Dewez toegelaten. De luim kwam aan bod tijdens de teerdag van 26 januari. Omdat een tiental nieuwe gildebroeders en -zusters voor het eerst in tenue waren aangetreden, is een nieuwe statiefoto gemaakt. Deze dag zijn drie zilveren jubilarissen gehuldigd: Dolf Vorster, Jan de Bresser en Rianne de Bresser-van Loon. Zij kregen een zilveren herdenkingsspel. Ook de winnaars van de schietcompetitie 2001 werden geëerd: Noud van Vught (opgelegd en zgn. Jan Daemsbeker), Bart

van Gorkom (vrije hand), José Bouwens (damesbeker), Anthony Wehmeijer (Sint-Sebastiaanbokaal) en Marc Zebregs (Sint-Jorisbokaal). Algeheel kampioen 2001 werd Noud van Vught. De winnaars ontvingen felicitaties van o.a. erehoofdman burgemeester Y. Kortmann.

Sint Joris en Sint Sebastiaan, een flinke groep in vol ornaat

M. Hoefs: Gildebroeder-van-het-Jaar in Vorstenbosch

Het gilde Sint Antonius-Abt in Vorstenbosch is gewend op zaterdag op of na 17 januari de teerdag te vieren, die begonnen wordt met een H Mis. Dit jaar ging dat niet door omdat in de kerk een plechtigheid aan de gang was waar het gilde niet bijpaste. Daarom verzamelden de gildebroeders zich op 19 januari om 20.00 uur in zaal Van Grunsven voor 'n kop koffie met gebak. Na de toespraak door de hoofdman werden de prijzen van de onderlinge competitie uitgereikt en kwam het hoogtepunt van de avond, namelijk de bekendmaking van de Gildebroeder-van-het-Jaar. Het werd de gildebroeder die elke week uit Oss komt om de jeugdtamboers te instrueren en zelf hoofdtamboer is: Maarten Hoefs. Hij zit al vijf jaar in de overheid en in het afgelopen jaar heeft hij mede de administratie van de kringgildedag op een voortreffelijke manier verzorgd. Hij kreeg van hoofdman Jan van Grunsven een prachtig schild. Voor zijn vriendin Jacqueline waren er bloemen. Onder leiding van diskjockey Johnnie van der Heijden werd de avond voortgezet. Later maakte de hoofdman bekend dat erelid Jan van Hoof in Stiphout was onderscheiden in de Orde van Oranje Nassau. Het gilde werd ook nog verrast met 'n warme hap. Na middernacht werd de avond besloten om zondagmorgen weer goed fit te zijn. Zondags waren veel gildebroeders met hun partners aanwezig bij de vendelhulde voor Jan van Hoof. Het was prachtig om te zien hoe de tamboers samen met de elf vendeliers hun instructeur een vendelhulde brachten.

Maarten Hoefs en vriendin Jacqueline Rijnberg

Twee nieuwe gildebroeders in Schijndel

Maandagavond 4 februari hielde gildebroederschap der Sint Catharina en Barbara in Schijndel de algemene jaarvergadering. Dit keer niet in de gildekamer in de molen De Pegstukken, maar in de pastorie van gildeheer pastoor Swagemakers.

Volgens de kaart moet de vergadering plaatsvinden op Maria Lichtmis, maar dat viel op zaterdag. Vandaar de uitwijk naar maandag. Twee nieuwe aspirant gildebroeders werden 'geboond': Peter van Schaijk en Mari van Heesch. Na twee stemronden lagen er alleen witte bonen in de gildehoed en zij konden dus met een gerust hart toetreden tot de broederschap. Nadat zij beiden thuis waren opgehaald, verzocht koning Ad van Grinsven hen de bij de ceremonie horende eed af te zweren en ontvingen ze van landjonker Rien Kwaks de hoed en sjerp. Tijdens de vergadering is ook

Afscheid van vendelier Danny van Hamond met een oorkonde en een dankwoord van hoofdman Teun Smits

afscheid genomen van Danny van Hamond. Hij vestigt zich in 's-Hertogenbosch en kan in verband met het gestelde in de kaart niet langer lid van het gilde zijn. „De Broederschap vervalt, wanneer een broeder buiten de gemeente Schijndel woont”. De hoofdman betreurt zijn vertrek. Danny is niet alleen een goed gildebroeder, maar ook een goed vendelier. Na afloop van de vergadering kwamen de gildezusters met hazenpeper. Dit jaar zorgvuldig bereid door Jo Verkuijlen en Addy Vervoort. Gedurende de avond droeg Peter Vermeer het vaandel over aan Peter van Schaijk. Vermeer vervulde de functie van vaandeldrager ruim tien jaar. Wilma van Schaijk zal in de toekomst de broederschap bij het uittreden als Catharina vergezellen. Harrie Vervoort overhandigde haar de bijbehorende kleding en het zwaard met gebroken rad. Nadat Gerard Bouwman vertelde dat hij om persoonlijke redenen de broederschap verlaat en de buideldrager Hans Cornelius de winnaars van de zomercompetitie 2001 bekend had gemaakt (Rien Kwaks, Hans van den Brand en Peter Helings) was het al weer snel te laat.

Eerste bokaal 2002 Drunen voor Frie Klerks

De eerste beker van het seizoen van het Sint Hubertusgilde uit Drunen is gewonnen door Frie Klerks. Op zondag 23 maart onder een schrale zon zijn de gildebroeders in de slag geweest om de J. Klerks-bokaal (in de vorm van een liggend hert) een jaar te winnen. Na de eerste schietronden bleven negen schutters over met een score van twaalf schoten. Een kampronde leverde zes afvallers waarna de drie overgebleven schutters nog een keer de bomen langs gingen. Het was alleen aan Frie Klerks om ook deze ronde foutloos te blijven. De annalen van deze trofee vertellen dat ondanks een eerder bericht een keer Piet van Loon het liggende hert meer dan een jaar heeft gewonnen. De prijs is uitgereikt door mevr. Klerks. Op Tweede Paasdag is het gilde weer bijeen geweest. Voor de jeugd werden enkele eieren verstoppt.

Winnaar Frie Klerks, mevr. G. Klerks en het lid van de schietcommissie G. Klerks (v.l.n.r.)

Antony Wehmeijer wint De Bresserbokaal

Een van de eerste wedstrijden van het gilde Sint Joris en Sint Sebastiaan uit Enschoot is de verschietsing om de Jan de Bresserbokaal; dit jaar op paaszaterdag 30 maart. Alweer voor de vijftiende keer als herinnering aan wijlen Jan de Bresser sr. Drie zonen van hem deden aan de wedstrijd mee, alsmede twee kleinzonen. De bokaal ging niet naar Frans de Bresser, maar naar Antony Wehmeijer (18 punten). Winnaar vrije hand werd Bart van Gorkom. Op het schutsterrein was die middag ook de paashaas present, zodat de sfeer niet meer stuk kon.

Sint Crispinus en Sint Crispinianus van Besoyen opent nieuwe schietseizoen

Op Tweede Paasdag 1 april werd traditioneel het buiten-schietseizoen van het gilde Sint Crispinus en Sint Crispinianus uit Besoyen geopend. Deze dag stond in het teken van het tweejaarlijkse koningschieten. Na het afhalen van de 'oude' koning, Harrie de Louw, gingen de gildebroeders naar het schietterrein waar, na de traditionele drie rondjes rond de boom, de boom werd gevrijd door gildeheer pastoor Van Zutphen en beschermheer burgemeester De Geus. Na de eerste ronde bleven er nog diverse kandidaten over om voor het koningschap te strijden, zodat er kamprondes moesten komen. Na diverse kamprondes bleven uiteindelijk Kees van Hulten en Rion de Gouw over die voor de uiteindelijk eer moesten gaan strijden. Kees van Hulten bleek de sterkste en mag zich voor de komende twee jaar koning noemen. Uiteraard werd de nieuwe koning thuis gebracht waar onder het genot van een drankje de dag waardig werd afgesloten.

Beschermheer O.L.V. Schuts Elshout 80 jaar

Beschermheer mr. H. Stieger van de Onze Lieve Vrouwe Schuts uit Elshout vierde zaterdag 6 april zijn tachtigste verjaardag in Drunen temidden van zijn kinderen en kleinkinderen. De OLV Schuts bracht de jarige een gildegroet en verzorgde ook een kleine vendeldemonstratie. Dit werd door Stieger en zijn familie zeer op prijs gesteld. Stieger, die in 1950 benoemd werd tot burgemeester van Drunen, wist zich nog goed te kunnen herinneren dat de Schuts ook van de partij was toen hij in Drunen werd ingehaald. Koning was toen de thans nog fungerende hoofdman Jos Klerks. Sinds 1966 is Stieger beschermheer van het Elshoutse gilde. Ook na zijn pensionering in 1987, waarop hij naar 's-Hertogenbosch verhuisde, bleef Stieger als beschermheer aan de Schuts verbonden.

Beschermheer mr. H. Stieger temidden van 'zijn' Schuts

Klerks-tijdperk in Elshout voorbij

Op 17 april hebben hoofdman Jos Klerks en kapitein Frans van Iersel afscheid genomen als respectievelijk hoofdman en kapitein van de Onze Lieve Vrouwe Schuts uit Elshout. Zij blijven echter wel verbonden aan de schuts. Dekenschrijver Jan de Haan heette alle aanwezigen van harte welkom in het bijzonder bisschop M. Muskens, oud-Elshoutenaar en schutsheer van de Schuts. Geheel volgens gebruik binnen de

gilden werd de bijeenkomst geopend met de christelijke groet, zodat de oude hoofdman voor de laatste keer deze bijeenkomst opende. Door het in ontvangst nemen van de hoofdmansketen is het tijdperk Jos Klerks als boegbeeld van de O.L.V. Schuts voorbij. Door deken Jan de Haan werd de nieuwe hoofdman Leo Klerks, een zoon van de oude hoofdman, geïnstalleerd middels het omhangen van de hoofdmansketen. De nieuwe hoofdman Klerks mocht als eerste officiële daad de overdracht van de kapiteinsfunctie verrichten. Nieuwe kapitein werd Paul van de Wiel. Deze is een kleinzoon van 94-jarige Frans van de Wiel die in de periode van 1969 tot 1977 ook kapitein van het gilde was. Door de nieuwe hoofdman werden de oude hoofdman en oude kapitein benoemd tot beschermers van de folkore en overhandigde hen de gebruikelijke stokjes die door de O.L.V. Schuts al diverse malen zijn uitgereikt. Door beschermheer Stieger werden de jubilarissen gehuldigd en overhandigde hen herdenkingschildjes. Als sprekers kwamen aan de beurt: burgemeester Willems, mgr. Tiny Muskens als schutsheer, kapelaan Harm Schilders als gildeheer, hoofdman van kring Maasland Jack Goudsmits en tot slot een van de gildenvrienden van de Schuts. Op het laatst werd oud-kapitein Frans van Iersel onderscheiden als Lid in de Orde van Oranje Nassau. Deze onderscheiding werd hem toegekend omdat hij zich al jaren inspant voor de Elshoutse samenleving. Frans is al sinds 1966 schutsbroeder, waarvan vijftwintig jaar kapitein. Een woordje van dank werd gesproken door Jos en Frans en werd de bijeenkomst gesloten met de christelijke groet.

Nieuwe kapitein Paul van de Wiel

Oud-hoofdman Jos Klerks, de nieuwe hoofdman Leo Klerks en oud-kapitein Frans van Iersel (v.l.n.r)

Uitwisseling schutters Besoyen en Drunen

Het Sint Hubertusgilde uit Drunen onderhoudt al jaren vriendschappelijke banden met het gilde Sint Crispinus en Sint Crispinianus uit Besoyen. Naast een jaar van oefenen met de gildetrom is er tweemaal per jaar een uitwisseling van schutters. Op elk terrein wordt een ronde schieten gehouden. Hierna bepaalt het gemiddelde aantal schoten per schutter het eindresultaat.

Op deze manier wordt het verschil in groepsgrootte weggevoerd. Vorig jaar is de eer van korpschieten naar Drunen gegaan, terwijl het vrije hand schieten in Besoyen bleef. Op zondag 28 april was de eerste ronde en het tegenbezoek is gepland op 22 september.

Installatie pastoor Groos in Kaatsheuvel

Pastoor J. Groos werd zondag 17 maart geïnstalleerd als eer-

ste pastoor van de nieuwe parochie Kaatsheuvel. Tevens was de presentatie van diaken J van Grinsven. Het gilde Sint Jan Baptist luisterde de plechtigheid op. De benoeming van de nieuwe pastoor had veel voeten in aarde. Na het afscheid van pastoor Smarius ruim drie jaar geleden van de parochie Sint Jan ging het bestuur aan de slag met het gegeven dat de Kaatsheuvelse parochies samengevoegd zouden moeten worden. Lange tijd, zeer lange tijd gebeurde er echter niets. Pastoor Smarius bleef de diensten verzorgen en van het bisdom werd niets vernomen. In de zomer van 2001 kwam dan eindelijk het goede nieuws. De jonge religieus J. Verbraecke zou met zijn assistent F. de Rijcke de oprichting van de nieuwe parochie alsmede het herderschap op zich nemen. Enkele maanden later kwam echter het bisdom weer met nieuwe namen, pastoor J. Groos en diaken J van Grinsven. Groos was werkzaam onder de rook van Wijchen in de kerkdorpen Hernen, Niftrik en Balgoy. Zondag 17 maart was het dan eindelijk zover dat het gilde Sint Jan Baptist de pastoor van de pastorie naar de kerk kon begeleiden. Concelebranten waren deken van Zutphen en pastoor Gelens. Jammer was het dat de kerk bij deze toch heuglijke gebeurtenis niet volledig bezet was. De muzikale opbouw was in handen van de gemengde koren van de H. Martelaren van Gorkum, Sint Jozef, Sint Jan en het dameskoor Con Amore onder leiding van dirigent M. Kuijs. Na het woord van welkom werd de benoemingsbrief voorgelezen, gevolgd door de eed van trouw en overdracht van het pastoraat. Na het evangelie had de hernieuwing van de wijdingsbeloften en de overdracht van de kerkelijke symbolen plaats. Aangezien direct na de mis de receptie in de kerk zou plaatsvinden, was er voor het gilde geen gelegenheid om pastoor Groos de vendelgroet te brengen. Dit zal zeker op korte termijn bij een volgende gelegenheid gebeuren. Nu volstond het gilde met, nadat deken-schrijver F. Elshout hierover uitleg had gegeven, het afleggen van de eed van trouw, welke gebracht werd door Gerard Klijn. Vendelend en trommend verliet het gilde daarna de kerk. Intussen is pastoor Groos een graag geziene gast die in de korte tijd van zijn pastoraat de parochie en zeker ook de nabije omgeving, goed heeft leren kennen en voor wat het laatste betreft maakt hij veel gebruik van zijn fiets. Want naast schaken, piano spelen, zingen en muziek luisteren, trekt hij er, als de gelegenheid zich voordoet, met zijn tweewieler op uit.

Sluiting winterseizoen Sint Jan Baptist

Het gilde Sint Jan Baptist uit Kaatsheuvel heeft zondag 17 maart met de jaarlijkse verschiëting van de H. van Balkombokaal het winterseizoen gesloten. De wedstrijd had plaats in de bijna voltooide overdekte 20-meter kruisboogbaan. Johan van Strien kon zijn favoriete plaats niet in de titel omzetten. Winnaar werd dit keer een van de kanshebbers, Frank de Jong. Ere-lid (bijna 65 jaar lid) Bertus van Balkom overhandigde de winnaar de welverdiende beker. Enkele dagen later zou Bertus getroffen worden door een herseninfarct. Na een

Van Balkom-bokaal door Bertrus van Balkom (r) uitgereikt aan Frank de Jong

verblijf van enkele weken in het Twee-Steden-Ziekenhuis is hij ter therapie opgenomen in verpleeghuis De Hazelaar in Tilburg.

Jo van den Berg krijgt koninklijke onderscheiding

Op 26 april 2002 is gildebroeder Jo van den Berg Lid in de Orde van Oranje Nassau geworden. Ter gelegenheid van dit feit is het gilde Sint Antonius-Abt uit Vorstenbosch uitgerukt om hem een vendelhulde te brengen. Hem viel de eer ten deel voor het archiveren en fotograferen van alle gilde- en dorpsactiviteiten en voor zijn verdiensten voor de gemeenschap Vorstenbosch. Instellingen waaraan Jo bijdragen levert of geleverd heeft zijn o.m. NCB, Heemkundekring Nistelvorst, gilde Sint Antonius-Abt, Gemeenschapshuis De Stuik, en de buurtbus, waarvan hij op dit moment nog voorzitter is. Onder andere in de boeken 'Op Weg' over de basisschool en de uitgave over het 350-jarig bestaan van het gilde zijn veel van zijn foto's verwerkt. Verder heeft Jo duizenden foto's en elk jaar weer honderden extra foto's in zijn archief opgenomen. Zoals een goed archivaris betaamt houdt Jo origineel (negatief) en afdrucken (foto's) op verschillende plaatsen bewaard, zodat nimmer beide tegelijkertijd verloren kunnen gaan. Daarnaast heeft Jo veel inspanningen geleverd voor het verkrijgen van een eigen plek voor het gilde, waar in 1992 het clubhuis 't Gildebergske is opgericht. Daar is hij nog steeds actief in de buitenbeheerscommissie.

Jo van den Berg met zijn vrouw na ontvangst van het lintje

Land van Cuijk

Jaarvergadering kring Land van Cuijk

Zaterdag 26 januari werd in Beugen de jaarvergadering gehouden van de kring Land van Cuijk. Na de H. Mis en de koffietafel ving om 13.00 uur de vergadering aan onder leiding van de nieuwe voorzitter drs. O. Bouwmans. Enkele belangrijke punten daaruit: 1. De heren Piet Arts en Karel Holleman werden als bestuurslid herkozen. 2. Het kringbestuur verzoekt de gilden om zich op te geven voor deelname aan de H. Kruisbedevaart in Kranenburg, welke op 7 juli a.s. zal worden gehouden. 3. Het uitreiken van de behaalde diploma's. 4. Het boekwerk dat een vervolg wordt op 'De Gouden Guld' en op deze dag aangeboden zou worden aan de afgetreden kringvoorzitter C.W.J. Baron de Weichs de Wenne, als dank voor zijn 30-jarige inzet als voorzitter, is nog niet gereed. De financiën zijn nog niet rond. 5. De heer Van Hal, voorzitter van de S.A.T. commissie, geeft een presentatie met sheets betreffende het Algemeen Klassement en het prijzenschema. De commissie had een gezamenlijk schrijven van de gilden in de regio ontvangen waarin zij hun bezorgdheid uitspraken over de volgende punten: 1. Een aantal zeer hoge kostenposten, zoals de grote hoeveelheid prijzenzilver, het groot aantal dure juryleden, steeds maar groter wordende benodigde ruimte voor het secretariaat. 2. Het uitgebreide programma op gildedagen waar te veel onderdelen verplicht

gesteld zouden zijn. 3. Door het min of meer verplicht deelnemen aan wedstrijden zou het sociale contact wegvallen. 4. Door het vaak te laat beëindigen van de gildedagen zou het voor kleinere gilden moeilijk zijn om nieuwe leden, maar vooral ook jeugdleden, aan te trekken en ze ook te behouden voor het gilde. Om 16.00 uur precies (zoals altijd) kon de voorzitter deze vruchtbare vergadering in schoonheid afsluiten.

Koppermaandag Antonius Abt Blitterswijk

Veel tradities vinden hun oorsprong in heidense- en vroeg-christelijke gebruiken, zo ook de koppermaandagviering van het Antonius Abt-gilde. Maandag 21 januari kwam het gilde om 19.00 uur bij elkaar in café Bos. Ook niet-leden waren welkom en allen konden kennis nemen van een tentoonstelling van foto's, genomen in het afgelopen jaar en een gedeelte van het archief en gildezilver. Er werd ook een nog nimmer vetoonde videofilm gedraaid. Het traditionele broodbuffet werd ook thans weer door het gilde aangeboden.

De jaarvergadering begon daags na koppermaandag met om 09.00 uur een gildemis, waarin vier klaren en twee nieuwe dekenstokken werden ingezegend. Na de mis werd een bezoek gebracht aan het eigen sint Antoniuskappelletje, waar gebeden en geofferd werd. Daarop volgde het aanbieden van de traditionele borrel. Om half elf werd in het

Traditionele borrel bij het Sint Antoniuskappelletje op de teerdag

gemeenschapshuis aangezeten voor de koffietafel met warme worst, waarna de jaarvergadering begon. Piet Hofmans nam afscheid als deken-schrijver. Hij is al 27 jaar lid, waarvan 12 als deken-schrijver. In 1987 waren hij en zijn vrouw Nel het koningspaar. In die 12 jaar heeft hij veel werk verzet voor het gilde met grote steun van Nel. Evenals zijn voorganger bezorgde hij voor elke activiteit een persoonlijke brief aan alle leden, ook buiten Blitterswijk. Daarvoor fietste hij in de zomer naar Wanssum, Venray, Melderslo en Meerlo, in de winter per auto. Hij was ook de archivaris van het gilde en bouwde zo een prachtig archief op. Zo lang hij kan blijft hij dit voortzetten. De gildemeester dankte hem en zijn vrouw daarvoor met een cadeau en bloemen. Hij werd door de ver-

Afscheid van deken-schrijver Piet Hofmans

gadering benoemd tot ere-deken. Zijn taak als deken-schrijver werd overgenomen door Leon Thiesen. De nieuwe koning bood op deze vergadering het gilde een prachtig schild aan, vervaardigd door gildebroeder en goud- en zilversmid Ben van Loenhout. Tevens bood hij mede namens zijn vrouw een mooi Sint Antoniusbeeld aan, met de wens dat het in de sint Annakapel van Blitterswijk geplaatst wordt, omdat de kapel in 2000 is gerestaureerd en gildebroeders en vrijwilligers er vele uren in hebben gestoken. Dit beloofde de eerste gildemeester onder dankzegging voor dit geschenk. Hierna werd Carla Claessens gehuldigd als schutsvrouw wipschieten van het afgelopen jaar. Aan deze wedstrijd hadden 16 schutters meegedaan. Na het sluiten van deze vruchtbare en gezellige vergadering werden nog twee cafés bezocht, het vroegere gildehuis 'Tante Jet' en 'De Koning'. Om 19.00 uur begon de feestavond met een diner. De organisatie was dit jaar in handen van de vendeliërs. Mieke van Kempen en Leonie Lucasen (beiden 40 jaar) namen afscheid van het tamboerkorps. Zij sloegen geen repetitie over, daarvoor moesten ze zelfs een babysit organiseren. Zij werden bedankt voor hun grote inzet en als voorbeeld gesteld voor velen.

Jubilarissen te Sambeek

De jaarvergadering houdt het Antonius Abt-gilde Sambeek al eeuwenlang op de feestdag van Anthonius Abt, 17 januari dus. Zo ook dit jaar en met de inschrijving van 6 nieuwe gildebroeders begon deze avond al goed. Bij de agendapunten stond zoals altijd 'huldiging jubilarissen' en dit jaar was het iets bijzonderder omdat ze een 65-, 50-, 40- en 25-jarig lidmaatschap te vieren hadden. Bij 25-jarig trouwe dienst ontvangt de broeder een zilveren speldje, bij 40 een vermelding en bij 50 jaar een speciaal aandenken. En alles wat daarboven komt is vogelvrij. In dit geval de Eerste Deken Cor van Os. Nog steeds kwiek en recht van lijf en leden. Maar ja, die goeie man is zowat bij elke Sambeekse vereniging gehuldigd vanwege 60, 70 en meer lidmaatschapsjaren. Speciale aandacht ging uit naar de Tweede Deken Harrie Gommans, die bij dit 50-jarig jubileum terug kon zien op een geslaagde loopbaan. Harrie wist eind jaren '50 nog net te voorkomen dat het gilde in slaap sukkelde. Met toestemming van de 'ouwen' gaf hij het gilde een moderne bestuursvorm, wist enkele jongeren gilde-mindend te maken en sindsdien kent de vereniging alleen maar groei en bloei. Het Sambeeks gilde is Harrie veel dank verschuldigd en in de vorm van een bronzen gildebroeder met bloemen bedankte voorzitter Jan van Os na zijn lovende woorden de jubilaris. Ook Cor kreeg een bronzen beeltenis voor zijn verzameling en zorgde voor een nieuwe traditie door onder het mompelen van „blief mar zitte" zelf alle aanwezige broeders de hand ging schudden en feliciteren. De oud-secretaris Jan Sieben was helaas verhinderd, zodat men zijn 40-jarig jubileum voor kennisgeving aannam. Wim Mertens tenslotte werd onderscheiden voor 25 jaar dienst. Jaren geleden veranderde zijn Gouden Leeuw in een Gildehuis met een Gildekamer, waar de gildebroeders graag vertoeven en teren. Dit laatste ook deze keer met verve, nadat

V.l.n.r: Harrie Gommans, Cor van Os, Wim Mertens

de voorzitter op tijd de vergadering sloot met de christelijke groet.

Tentoonstelling Sint Jacobusgilde Zeeland in Heemkundegebouw

Op 1e en 2e Paasdag werd er in samenwerking met de Heemkundekring Zeeland een tentoonstelling georganiseerd in het Heemkundegebouw. Het was de eerste keer dat het Sint Jacobusgilde op deze wijze al haar gilde-attributen liet zien. De organisatoren hadden hun best gedaan om zoveel mogelijk van het gilde te laten zien. Natuurlijk was een groot gedeelte van het kostbare zilver te bewonderen. Veel mensen wisten niet dat er zoveel prachtig zilver in het bezit van het gilde was en dat er ook zulke mooie oude stukken bewaard waren gebleven. Het koningszilver werd door veel mensen van dichtbij bekeken. Ook de vele (oude) foto's werden met interesse bestudeerd. Herinneringen vanuit het verleden werden opgehaald en iedereen herkende wel weer iemand van vroeger op de foto's. De uitgebreide informatie over Santiago de Compostela was voor veel mensen interessant. Het werd zo nog eens duidelijk gemaakt wat de naam Sint Jacobus nu werkelijk voor ons dorp betekent en voor het gilde in het bijzonder. Er was ook een hoekje gereserveerd waar alle uitleg over het geweer- en kruisboogschieten werd gegeven. De wijjes konden nu eens van dichtbij worden bekeken en er werd duidelijk gemaakt hoe dit principe werkt. Men sprak zijn bewondering uit over het feit dat schutters deze wippen op een afstand van 16 meter nog kunnen raken. Een flink aantal mensen liet zich in gildetenue hijsen en op de gevoelige plaat vastleggen. In eerste instantie voelde men zich in de kleding wat onwennig maar als snel vond men dat het eigenlijk toch ook wel heel mooi stond. Zo kan het gebeuren dat er binnenkort bij veel mensen een foto in het album prijkt waarop ze in het tenue van het Sint Jacobusgilde te zien zijn. Het aantal bezoekers was op de beide prachtige dagen overweldigend. Een groot aantal mensen had de weg naar het Heemkundegebouw kunnen vinden. Iedereen gaf aan dat het werkelijk een prachtige tentoonstelling was, die het bezoek meer dan waard was geweest.

Jubilarissen bij Barbara Ravenstein

Het gilde vierde op 16 maart het 25-jarig jubileum van Ton Verhoeven en Geert van der Linden. Geert werd 25 jaar geleden gevraagd door de kroegbaas van het teerhuis 'Old Corner'. Ton kwam bij het gilde na bezoek aan de kringdag 1977. Zij ontpopten zich binnen het gilde als ware schutters en ze voelden zich dan ook het beste thuis onder de schutsboom. De viering begon met gildemis en vendelgroet, waarna in de 'Kolonel' (nieuwe naam van het teerhuis) met een daverend feest werd besloten.

Vorbereiding gildefeesten Soest in augustus in volle gang

Traditiegetrouw wordt in de maand april het winterseizoen afgesloten. Tijdens de laatste kaart- en sjoelavond van het seizoen worden de winnaars van de wintercompetitie bekend gemaakt en worden de wisselbikers uitgereikt. In de periode oktober tot en met april worden maandelijks kaart- en sjoelavonden gehouden in het gildehuis, die door gemiddeld respectievelijk 80 en 20 personen bezocht werden. Twee keer in een seizoen, op Kermisdinsdag in oktober en op Vastenavond, wordt een gecombineerde kaart-/ sjoelavond gehouden. Dit jaar gingen de wisselbikers naar Ton Kortekaas (sjoelen), Fried van den Bremer (schutjassen) en Wil Henken (klaverjassen).

In het winterseizoen wordt naast het uitgebreid vieren van het Agathafeest op en rond 5 februari op Halfvasten een gezellige middag georganiseerd voor het gehele gezin, waarin naast ontmoeting, ook een fietstocht wordt verreden en gezamenlijk wordt gegeten. Jong en oud doen hieraan mee. Dit keer werd de dag afgesloten met erwtensoep met roggebrood

en spek. In het winterseizoen zijn in en rond het Gildehuis nog verschillende andere activiteiten voor de leden georganiseerd, aansluitend bij de doelstellingen van het gilde.

Gildekorps onderweg naar viering patroonsfeest Sint Agatha

Activiteiten gildekorps Soest

De activiteiten van het gildekorps bleven in het afgelopen seizoen beperkt tot het zich presenteren bij enkele huwelijksfeesten van actieve gildeleden en het leveren van een bijdrage aan het afscheid van 2 pastores, die het Soester team afgelopen maanden verlieten. Elke week wordt er geoefend door zowel de vendeliers als het muzikale gedeelte van het korps om zich tijdens de Gildedagen en de Gildefeesten in Soest weer attractief te kunnen presenteren. Veel leden van het gildekorps zullen nog veel bijzondere herinneringen overhouden aan het voorjaar 2002. Niet minder dan 25 leden mochten als afgevaardigden van de Provincie Utrecht op zaterdag 2 februari een plaats innemen langs de route van de Gouden Koets bij het huwelijk van Willem-Alexander en Maxima en wel op een zeer opvallende plaats nabij het Koningsplein in de volksmond het Witte Plein genoemd. De dag erna werd een bijdrage geleverd aan de kerkelijke viering van het Agathafeest. Voor de kerkdienst was er een ontvangst bij het Koningspaar Wim en Ria Hilhorst.

Bestuurlijke activiteiten Soest

In de jaarlijkse Algemene Vergadering werden de activiteiten van het bestuur nadrukkelijk gesteund. Veel aandacht was er dit keer voor de veiligheid tijdens de gildefeesten en hoe het bestuur daarover met de gemeentelijke diensten afspraken maakt en daaraan uitvoering geeft. Zeker door de grote belangstelling voor deelname aan de gildefeesten, worden alle maatregelen genomen die de veiligheid van de bezoekers en medewerkers bevordert. Gelukkig gebeurt dit in zeer goede harmonie met de plaatselijke autoriteiten die hieraan een grote en actieve bijdrage leveren. De belasting van het bestuur tijdens deze dagen maar ook de steeds uitbreidende activiteiten behorende bij het besturen van een gilde hebben geleid tot een wens het bestuur met enkele leden te gaan uitbreiden zodat ook kan worden ingespeeld op te verwachten mutaties in de komende jaren.

Gildefeesten Soest 2002

Het jaarlijks hoogtepunt van de verenigingsactiviteiten is het koningschieten op de laatste zondag van augustus. Daaromheen worden gedurende een week (19 tot en met 26 augustus) tal van sportieve, culturele, muzikale en folkloristische activiteiten georganiseerd. Ook dit jaar is er weer een attractief programma samengesteld waarnaar de Soester gemeenschap uitkijkt. Elk jaar is er wel een onderdeel dat speciaal aandacht krijgt. Dit seizoen is extra geïnvesteerd in het muzikaal entertainment. Er zijn tijdens de week ondermeer optredens te verwachten van de formatie De Dijk, Lee Towers, Koos Alberts en een middag voor de ouderen met plaatsgenoot Conny Vink. De eigen gildedag rondom het koningschieten moet natuurlijk een absolute hoogtepunt worden.

De gemeenschapdag op de zaterdag daaraanvoorafgaand is voor de gehele gemeenschap een bijzondere dag met onder meer volksspelen, het Volkspaardenfeest, de schietwedstrijden en de Kinderkermis.

Baronie en Markiezaat

Sint Bavo Raamsdonk in nieuw tenue

Op zondag 14 oktober jl. vierde het Schuttersgilde Sint Bavo zijn staatsiedag. Het trad daarbij voor het eerst aan in zijn nieuwe kostuums die tijdens de gildemis door pastor Van Leysen werden ingezegend. Na de gildemis complimenteerde loco-burgemeester Van Strien het gilde met die kostuums die nog meer cachet zullen geven aan de waardevolle bijdragen die het gilde levert aan activiteiten en festiviteiten binnen de gemeente Geertruidenberg en daar buiten. Hij riep de aanwezigen op het gilde te versterken en dan met name het tamboers- en vendelierscorps teneinde het voortbestaan daarvan ook op de lange termijn te verzekeren. Hij feliciteerde Susan Henselmans die de kostuum had ontworpen en, ondersteund door de gildezusters, had vervaardigd met het resultaat en gaf daarbij aan er trots op te zijn dat iemand binnen de Raamsdonkse gemeenschap zoiets bleek te kunnen realiseren. Na de dienst hernieuwde deken-vaandrig Jan van der Pluijm de eed van trouw aan de geestelijke en wereldlijke overheden en brachten tamboers en vendeliers een vendelgroet in het park. Vervolgens trok het gilde in vol ornaat door de Raamsdonkse straten naar café-restaurant Koppelpaarden, alwaar het allereerst de belangrijkste hoofdrolspelers bij de totstandkoming van de kostuums in het zonnetje zette. Vervolgens leidde de deken-schrijver de aanwezigen op de hem eigen wijze langs de hoogtepunten van het gildejaar 2000-2001. Na de koffietafel meldden zich 9 schutters voor het doelkoning-schieten. Na de inleidende schermutselingen mocht koning Crétienne Oomen het opnemen tegen Johan de Bont. Het gelukte hem niet naast het koningschap ook het doelkoning-schap te verwerven want in die finale trok Johan de Bont gelijk van leer door twee rozen te schieten. Zijn daarmee verkregen voorprong stond hij niet meer af en zo werd deze zoon van de hoofdman bij verrassing de veertiende doelkoning van het gilde. Van zijn vader kreeg hij het doelkonings-schild omgehangen en van de vendeliers een hulde. De hem gegunde winst vormde daarna voldoende voer voor geanimeerde gesprekken tijdens de vele toosten op zijn gezondheid.

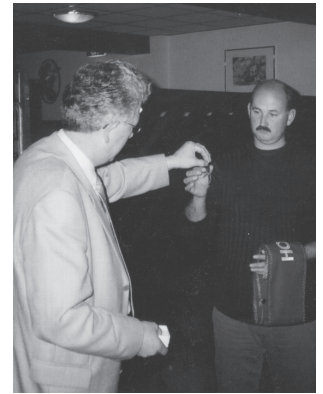
Gildebroeders en -zusters van Sint Bavo presenteren vol trots hun nieuwe kostuums aan de buitenwereld

Nieuwe hoofdman Sint Jan Baptist Sprundel

Na ruim zeventien jaar hoofdman te zijn geweest van het gilde Sint Jan Baptist, gaf Jan Vergouwen zijn functie over aan Frie Konings. Vanaf eind 2001 is Frie Konings hoofdman van de oudste vereniging uit de omgeving. Ze weten er alles over te vertellen, over hun gezamenlijke passie, het

kruisboogschieten. Volgens de huidige en de vroegere hoofdman is er geen mooiere sport te bedenken.

„Het is spannend en het is een sport waar men gezellig onder elkaar kan zijn”, zegt Frie Konings. „Ja, het werkt echt heel ontspannend. Door inspanning ontspanning”, vult Jan Vergouwen aan. Om met een kruisboog om te kunnen gaan moet je meer of minder bij de pollen zijn. De balansboog ligt, om in balans te blijven over de schouder van de schutter en weegt zo’n 14 à 15 kilo.

De oude en nieuwe hoofdman Jan Vergouwen (r) en Frie Konings (l)

Koningschieten

Jan Vergouwen is reeds vanaf 1971 lid van het gilde. Zijn opvolger is ook al vele jaren bezig met kruisboogschieten. Frie Konings is sinds 1983 lid. Vier jaar geleden, in 1998, deed Frie Konings serieus mee aan het koningschieten. Helaas moest hij Lauran Segeren voor laten gaan. Jan Vergouwen pakte in 1979 de titel. Toen werd ieder jaar nog om het koningschap geschoten. Vanaf 1978 wordt het koningschieten om de vier jaar gehouden. In 1978 is het Sprundelse gilde begonnen het koningschap te beslechten door op de wip te schieten. Voorheen vond het koningschieten plaats op de schietbaan. Een apart reglement bepaalt dat de nieuwe koning na het koningschieten het gelag, het verteer van de gasten moet betalen. Voor een gedeelte kan hij dat gelag bekostigen met de zak geld die hij krijgt ter ere van de overwinning.

Oudste vereniging

Van het kruis- en voetbooggilde Sint Jan Baptist is uit het Rijksarchief in Den Haag bekend dat het gilde op 19 maart 1618 al in het bezit was van een caert. Vermoedelijk bestaat het gilde al veel langer. Ondanks pogingen daartoe is dit tot op heden nog niet gelukt om dat te achterhalen. Over de periode 1618 tot 1789 is niets bekend. Vanaf 1789 zijn er meer gegevens over het gilde. In de oorlog mocht er niet geschoten worden en was het gilde niet meer actief. In 1955 nam meester Van de Riet het initiatief om het gilde weer actief te maken. Café de Drie Zwaantjes werd het gildelokaal van het gilde. Het Sint Jan Baptistgilde heeft daar de beschikking over een moderne buitenbaan van 61 meter waarop in de zomermaanden, van april tot oktober, wordt geschoten met de balansboog of Sint Jansboog.

„Omdat er in België meer gilden zijn die met de balansboog schieten, zijn wij aangewezen op de Belgische bond”, legt Frie Konings uit. Tijdens de wintermaanden wordt er iedere donderdagavond geschoten op de slechts zes meter binnenbanen. Het gilde telt 32 gildebroeders waarvan er 25 regelmatig schieten.

Zo maar een vrijwilliger

Hoeveel uren Jan Bastiaansen voor het schuttersgilde Sint Jan Baptist uit Sprundel in touw was weet hij niet. Zijn gildebroeders beweren dat het héél veel uren zijn, hij er veel voor gedaan heeft. Maar Jan zegt simpel: „Het is je sport en je hobby. En wat je er voor kunt doen, doe je”.

Rinus van de Riet haalde hem 42 jaar geleden over om bij het gilde te komen. En Jan heeft daar nooit spijt van gehad. Drie keer was hij koning van Sint Jan Baptist. Nog steeds vindt hij het jammer dat hij geen keizer heeft kunnen schieten, want daarvoor moet je drie keer achtereenvolgend het koningschap binnen halen. En Lauran Segeren schoot de vogel tussentijds een keer eerst uit de boom. Keizer schieten zit er nu niet meer in, want Jan is bijna tachtig en om de vier jaar wordt er om het

koningschap geschoten. Samen met Rinus van de Riet vertegenwoordigt hij het Sprundelse gilde al 42 jaar bij begrafenissen van gildebroeders uit de Noorder Kempen. In de bond van de Noorder Kempen zijn negen gilden actief. Jaarlijks organiseert elk gilde een verschiëting, waarop de zestallen van de gilden in actie komen. Koning zijn is niet zo maar een erebaantje. „De koning is de baas. Hij moet naar de vergaderingen en samen met de hoofdman vele gildezaken regelen. Hulp daarbij komt van de deken/schrijver en de deken schatbewaarder”.

Rotschieten

Van Koninginnedag tot eind september wordt er elke donderdag- en zaterdagavond geoefend en dan zijn er ook schietingen in het kader van de onderlinge competitie, het rotschieten. Daarbij krijgt men punten navenant men vorig seizoen geschoten heeft. Jan zelf is een verdienstelijk schutter geweest. „Vroeger trof ik regelmatig de roos, maar tegenwoordig is mijn hand wat minder vast.”

Mede dankzij het materiaal waarmee tegenwoordig geschoten wordt, zijn er schutters die nu alle zes keer de roos treffen. Niet eenvoudig, want de roos, op een afstand van 61 meter, heeft maar een doorsnede van tien centimeter. De ringen daaromheen zijn elk vijf centimeter breed en het hele blaas meet zeventig centimeter bij zeventig centimeter. Jan heeft zelf verscheidene bogen gemaakt. „Pas heb ik er nog eentje opgeknapt, maar de meeste kruisbogen komen vandaag de dag uit België. Dat materiaal levert bij een schot wel een druk van 250 kilogram”. Misschien verrichtte Jan de grootste verdienste voor z'n gilde niet als koning of op de baan bij De Drie Zwaantjes, maar in z'n werkplaats thuis. Pas ontwierp hij nog een apparaat om ringen op blaasopen te naaien. Bogen maken, repareren en restaureren, pezen maken, enzovoort. Ook bij het opknappen van de baan en de doelen had hij een belangrijke inbreng. „Kopen doen we niets”, was zijn devies. En hij scharrelde het nodige bij elkaar, om daarvan van te maken wat er nodig was. Bij gelegenheden zorgde hij voor een exclusief cadeau door een natuurgetrouw kopie van een boog in miniatuurvorm te maken. De toekomst van het gilde ziet Jan met vertrouwen tegemoet. „Er komen mensen bij en er vallen mensen af. Het jongste lid is vijftien en het oudste lid Rinus van de Riet is een half jaar ouder als ik en schiet nog beter dan ik ook. Het is een sport voor jong en oud”. „Jammer dat het gilde niet meer actief deelneemt aan de gildedagen van het NBSF. Als ik denk aan die massa's gildebroeders, deels te paard, veel met vaandels, die onder tromgeroffel en bazuingeschal naar voren komen tijdens de massale optocht, dan lopen de rillingen nog over m'n rug. Maar bij ons gilde houdt men niet van optochten en show, daar gaat het om de sport.” Toch wordt nog wel een deel van de aloude tradities in stand gehouden bijvoorbeeld door de ceremonieën bij het koningschieten, bij begrafenissen en andere evenementen. Een gilde was er vroeger om de kerkelijke en wereldlijke overheid te beschermen. Toen Sint Jan Baptist in 1618 officieel werd opgericht was dat ongetwijfeld ook zo. Nog altijd dragen gildebroeders dienstbaarheid en verbondenheid uit. Jan Bastiaansen is daar een levend voorbeeld van. Onder meer heeft hij 42 jaar geleden biljartclub 'De Drie Zwaantjes' mee opgericht en was hij jaren actief in een plaatselijke speelgelegenhedencommissie. „Ik heb altijd kunnen doen wat ik graag deed. Daar kan ik alleen maar dankbaar voor zijn.”

Gilde Sint Jan Wernhout

Het gilde Sint Jan kan weer terugblikken op een goed gildejaar 2001, zowel sportief als organisatorisch. Een compliment en dank aan alle organisatoren van de verschillende evenementen maar natuurlijk ook aan alle leden die hun medewerking hebben verleend, is zeker op zijn plaats. De financiën van deze evenementen zijn hard nodig, zeker als het komende jaar de banen aangepast/verbouwd gaan worden. Voor de

noodzakelijke renovatie van de vijftig meter overdekte schietbanen is een 'banencommissie' gevormd. Deze commissie zal de leiding nemen inzake de aanpassing van de banen. Op het moment dat er daadwerkelijk verbouwd gaat worden zullen zij zeker een beroep (moeten) doen op de overige leden om de handjes toe te steken.

In de vergaderingen is naast allerlei lopende zaken ook de manier van benoeming ouderman gewijzigd. Ook voor de ouderman is nu een periodiek aan de benoeming gekoppeld. Sjaan de Jong kwam als eerste ouderman in het bestuur volgens de nieuwe regels van het Huishoudelijk Reglement. Als nieuwe gildebroeder werd aangemeld en op 8 maart aangenomen: L. Domen.

Men nam deel aan de Kringgildedag Terheijden en het Opperkoningschieten van de Flobertschutterskring. Een schietbaancommissie werd ingesteld en de aanschaf van nieuwe uniformen is definitief geregeld. ■

OPROEP

Gildebroeders te voet, te paard en ... op de motor

Gildebroeders zijn vaak zo druk bezig met hun eigen gilde, dat ze er niet of nauwelijks toe komen, bij de collega's van andere gildes eens een kijkje te nemen. Verder schuilen er onder de gildes nogal wat motorrijders, die op een mooie dag best eens een ritje willen maken in een andere omgeving met enkele aanlegplaatsen.

Met deze twee gegevens kan iets gedaan worden om op een gezellige manier nieuwe contacten te leggen en te onderhouden.

Bij voldoende belangstelling zullen enkele gildebroeders aan de slag gaan om elk jaar een aardige motorroute door Brabant, Limburg of Gelderland uit te zetten. Daarbij zullen naast toeristische zaken ook gildelokaliteiten aangedaan worden. Wellicht is dat op termijn zelfs te combineren met gelegenhedswedstrijdjes op handboog, geweer of iets dergelijks. Voor de eerste rit wordt gedacht aan een tocht van 5 à 6 uur all in bij een rustig tempo, dat voor elk type motor gemakkelijk te doen is.

Heeft u al beangstelling? Laat dat dan even weten aan Ad Dams (e-mail addams@wxs.nl, tel. 040-2213365). Bij een aantal van 10 of meer belangstellenden wordt een eerste gildemotorrit georganiseerd voor 2002. Reageer beslist, ook als u nog niet zeker bent van definitieve deelname. U ontvangt eerst een voorlopig deelnameformulier. Bij voldoende aanmelding volgt een definitief inschrijfformulier. Wanneer u ook dat instuurt, worden definitieve afspraken gemaakt en ontvangt u de nodige gegevens over de startlokatie en de routebeschrijving.

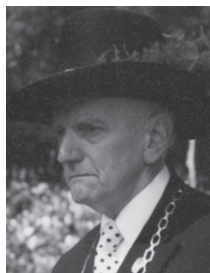
**DE
GILDETROM
HET BLAD
VOOR JONG EN OUD!**

IN MEMORIAM

Sint Crispinus en Crispinianus, Besoyen

Op 3 december 2001 is het oudste lid van het gilde, Harrie de Louw (103) overleden. Hij was niet alleen het oudste lid van het gilde, maar ook de oudste inwoner van Waalwijk. Harrie de Louw, geboren op 3 september 1898, is zo lang hij kon lid gildebroeder geweest. Als er wat te doen was, Harrie was erbij. Tot op hoge leeftijd deed hij nog mee aan de schietwedstrijden. Voor zijn langdurige lidmaatschap is Harrie dan ook koninklijk onderscheiden.

H. Bloedsgilde, Boxmeer

Ben Clabbers

Eredeken Ben Clabbers overleed 19 januari op 90-jarige leeftijd. Ben runde samen met zijn vrouw Maria Vreugdenhil een winkel in hoeden, petten en wol in het hart van Boxmeer. Naast dit werk was zijn enige hobby het gilde,

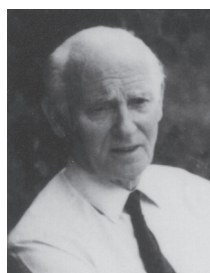
waarin hij 60 jaar actief was, waarvan vele jaren als bestuurslid en Eerste Deken. In 1995 werd hij benoemd tot Ere Deken.

Hij mag terecht beschouwd worden als beschermers van het Boxmeerse erfgoed. Als bestuurder maar ook als mens was hij zeer gewaardeerd. Voor zijn onnoemelijke verdiensten werd hij begiftigd met de pauselijke onderscheiding Pro Ecclesia et Pontifice en de eremedaille in zilver verbonden aan de Orde van Oranje Nassau.

Sint Martinus, Dommelen

Op 22 april 2001 overleed na een moedig gedragen ziekte drs. H.J.C. (Harrie) Baken RA (59). Harrie was sinds 1972 lid van het Sint Martinusgilde van het Heilig Sacrament, wat hem na aan het hart lag. Onlangs werd hij onderscheiden als Ridder in de Orde van Oranje Nassau, voor zijn verdiensten in de Provinciale Staten en voor zijn diverse sociale activiteiten, waaronder het gildeleven. Het Dommelse gilde verliest in hem een dierbare mens.

Sint Catharina, Eindhoven-Stad

Wim Schellen

In de nacht van zondag 5 mei op maandag 6 mei is gildebroeder Wim Schellen (77) rustig ingeslapen. We wisten dat de gezondheid van Wim steeds minder werd; desondanks kwam zijn overlijden nog

onverwacht. Wim werd op 3 mei 1954 tot gildebroeder van het Sint Catharina-gilde Eindhoven-Stad geïnstalleerd en was daarmee een van de eerste gildebroeders na de herleving van het gilde in 1954. Op 1 mei 1994 is Wim gehuldigd met zijn 40-jarig jubileum als gildebroeder en werd toen onderscheiden met het Zilveren Schild van Kring Kempenland. Enige maanden voordien, toen hij afscheid nam van zijn zaak en deze overdroeg aan zijn zoon Harrie Schellen, werd hij op 9 april 1994 koninklijk onderscheiden met de Gouden Eremedaille in de orde van Oranje Nassau. Met het overlijden van Wim verliest het gilde een trouwe en enthousiaste gildebroeder.

Wim Scheepers

Wim was een zeer sociaal man, zocht gemakkelijk contact met anderen, in de omgang was hij oprecht en open om zijn mening te geven, had een luisterend oor en hij had vele vrienden. De laatste jaren ging het steeds moeilijker met zijn gezondheid, maar bezocht toch de maandelijkse contactdagen. Hij bleef altijd optimistisch, zijn gevleugelde woorden waren: altijd blijven lachen.

Sint Joris, Helvoirt

Martijn Dekkers

1964 lid, was Koning van 1985 tot 1988, bestuurslid in begin jaren 80, waarnemend secretaris van 1988 tot 1991, vaandeldrager, standaarddrager en deken.

Hij woonde in Berkel-Enschot, maar was als oud-Helvoirtenaar lid het Helvoirtse gilde. Dekkers zal herinnerd blijven als een ware gildebroeder, met belangstelling voor alles wat met het gilde te maken had, een goede schutter en iemand die graag zijn medewerking verleende aan vele, ook bestuurlijke gilde-activiteiten. Op paaszaterdag 30 maart is Martijn volgens gildetraditie begeleid naar zijn laatste rustplaats.

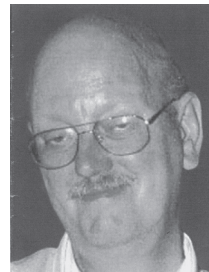
Sint Joris, Heeze

Op 3 maart is gildebroeder Wim Scheepers (76) overleden. Wim kwam in 1981 bij het gilde en schoot zich in 1988 koning. Ook was bij koningsdenken en vervulde acht jaar een bestuursfunctie.

Sint Joris, Hooge-Mierde

Geheel onverwacht overleed op 30 maart 2002 gildezuster Jo van Dommelen-Rossia. Nog geen jaar geleden overleed haar echtgenoot, gildebroeder Bert van Dommelen. Jo was sinds 1976 een trouw lid van het gilde, op wie nooit vergeefs een beroep werd gedaan.

Sint Ambrosius, Lage-Mierde

Goof Hendrikx

Op 26 november 2001 overleed na een langdurige ziekte in het Kemisch Verpleegtehuis in Bladel gildebroeder Goof Hendrikx (54). Goof was een echte gildebroeder, die zolang zijn krachten dit toelieten bij alle evenementen van het gilde aanwezig was. Toen zijn krachten afnamen en zich in een rolstoel moest verplaatsen bleef zijn belangstelling voor het gildewezen. Ondanks zijn zware handicap bleef hij genieten van de jaarlijkse teerdag.

Sint Jan Baptista, Leenderstrijp

Harrie Bax

Op 1 januari 2002 ontving ons gilde het droevige bericht dat, na een kortstondig ziekbed, regerend deken en ere-lid Harrie Bax (69) was overleden. Harrie werd in 1951 ingeboond als lid, maar sinds '49 was hij reeds een zeer verdienstelijk vendelier. Vendelen was zijn grote passie, zowel regionaal, landelijk als internationaal droeg hij als vendelier de naam van het gilde in positieve zin naar buiten. Zo had hij zitting in de commissie 'vendelen' namens District Oost van de Bond van Schuttersgilden Kring Kempenland van 1996 tot 2001. Naast het opleiden van de eigen vendeliers, was hij ook vendelinstructeur bij andere gilden. Ook op bestuurlijk gebied was hij zeer actief: bestuurslid van 1953 tot 1958, vaandrig in 1963, van 1968 tot 1972 en van 1988 tot 1994, kapitein in 1984 en van 1994 tot 1999, penningmeester van 1996 tot 1999. Vanaf 1999 tot heden gaf hij als Regerend Deken leiding aan zijn gilde. De kersttocht in 1999, de opluistering van de Pausmis en het starten van een opleiding voor 14 jeugdtaamboers zijn slechts enkele activiteiten die tijdens zijn periode tot uitvoering werden gebracht. Vanwege zijn vele verdiensten werd hij in 1999 benoemd tot ere-lid. Op zondag 24 juni 2001 is hij bij gelegenheid van zijn gouden gildelidmaatschap onderscheiden met het Gouden Schild van Kring Kempenland. In hem gaat een zeer actief en gewaardeerd

gildebrouder verloren. Op zaterdag 5 januari 2002 is Harrie met gilde-eer naar zijn laatste rustplaats begeleid.

Sint Martinus, Luyksgestel

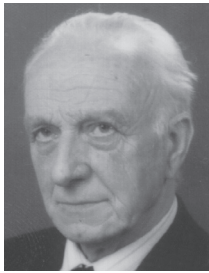

Jan Houbraken

Op 2 april overleed gildebrouder Jan Houbraken (63). Jan was slechts 3 jaareenzeergewaardeerd en sociaal lid van het gilde. Hoe Jan was en hoe hij leefde wordt het best weergegeven in het volgende gedicht:

*Ik hou van de lente, de zomer, de herfst
en de winter.
Ik hou van elk seizoen met zijn
kleurenpracht.
Ik hou van de boer zijn zonen en zijn
dochters,
Zijn akkers zijn weide en vee.
Ik hou van het boerenleven,
Ik hou er zo van.*

*Dag Jan, dag Pap, dag opa en oprecht
gildeman.*

Janus Aarts

Op 24 oktober is gildebrouder Janus Aarts (79) te Veldhoven overleden. Janus is bijna 26 jaar lang een zeer gewaardeerd lid van het gilde geweest. Hij heeft tot het einde toe steeds aan de algemene vergaderingen blijven

deelnemen.

Op deze wijze wilde Janus zijn lidmaatschap aan het gilde bevestigen. Samen met de familie Aarts heeft het gilde nog mogen deelnemen aan het 50-jarig huwelijksfeest, waar door het gilde een passende vendelgroet is gebracht. Hoe Janus was en hoe hij leefde wordt het best weergegeven door het volgende gedicht:

*Je was energiek, geen berg was je te hoog
Je was iemand bij wie je altijd kon
aankloppen.*

*Je had veel gevoelen, maar bleef altijd
optimistisch.*

*Je dolde graag en liet anderen lachen
Je had een enorme uitstraling naar kinderen
toe.*

*Je hoefde ze niet aan te halen, ze zochten jou
wel op.*

*Door je levenswil kon je nog heel lang bij ons
zijn.*

*Jouw ogen hebben ons tot op het laatst
gezocht.*

Rust nu maar uit, je hebt het verdiend.

Je blijft in onze harten

We zullen je nooit vergeten.

*Dag Janus, Dag Pap, Dag Opa en oprecht
gildeman*

Christ Hoeven

Sint Joris, Moergestel

Op 8 januari 2002 overleed gildebrouder Christ Hoeven (73). Hij was lid als gildebrouder sinds 1984. Christ was een trouwe kruisboogschutter, schonk drie schutsbomen aan het gilde

en was jaren lid van de kringschietcommissie. In april 1989 werd hij tot hoofdman van het gilde gekozen. Deze functie moest hij na 2,5 jaar om gezondheidsredenen weer neerleggen.

Sint Anna, Nuenen-dorp

Bert Vereijken

Op 22 maart overleed Bert Vereijken (87) na een ziekbed van negen maanden. Hij was meer dan 40 jaar gildebrouder. Van het begin af was Bert een actief en toegewijd lid. Hij was 1e oude deken van 1968 tot 1984.

Hij schoot zich in 1973 en in 1986 koning. Bert was een echte buitenmens, met de jacht als zijn grootste hobby. Daarnaast was hij tientallen jaren officiant en onderhield hij het gildeterrein. In Bert Vereijken verliest het Sint Annagilde een markant gildebrouder, die de voorgrond niet nodig had om zich te manifesteren. Een man om een voorbeeld aan te nemen. Het gilde zal hem missen.

Broederschap van Onser Liever Vrouw, Oirschot

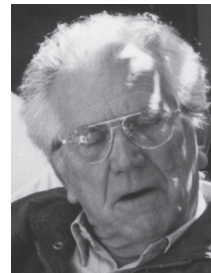
Janus Smetsers

Ere-hoofdman Janus Smetsers (73) is op 13 december 2001 plotseling overleden. Janus, drager van de Pauselijke, koninklijke, gemeentelijke en gilde-onderscheidingen, begon 50 jaar geleden als vendelier bij de broederschap van O.L. Vrouwe. Hij was 24 jaar secretaris en penningmeester en vervolgens 21 jaar hoofdman. Vooral als hoofdman heeft hij veel voor het gilde betekend. Vanwege zijn grote verdiensten werd hij bij zijn afscheid benoemd tot ere-hoofdman. De hoofdmansfunctie werd overgenomen door zijn zoon Cor.

Het gilde zou tijdens de teerdag op 2 februari 2002 het gouden jubileum van Janus hebben gevierd. In het vooruitzicht hiervan had hij plannen uitgewerkt tot het laten vervaardigen van een prachtige

dekenstok. De dekenstok werd alsnog namens zijn vrouw Francien Smetsers door beschermvrouw M.C. Mertens-Slingerland aan het gilde aangeboden en door pastoor Spijkers gezegend tijdens de H. Mis op de teerdag.

Sint Sebastiaan, Oisterwijk

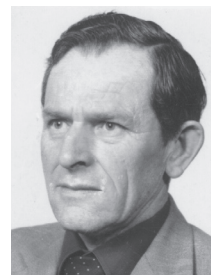

Jan Pollaerts

Oud-koning Jan Pollaerts (78) overleed op zaterdag 17 november 2001. Tijdens een eenvoudige kerkdienst in de Levenskerk op 22 november nam het gilde afscheid. Aansluitend was de crematieplechtigheid in Vlijmen. Het

moeten de mooie kleuren zijn geweest, de gezelligheid en de feesten die zoveel indruk op Jan maakten, dat hij uiteindelijk in de zomer van 1961 besloot lid te worden van het Oisterwijkse gilde. Ondanks dat hij getrouwd was met een dochter uit de gildedefamilie van Leo Knevel, was het er niet eerder van gekomen. Het was in die tijd nog zo dat er geen bank- en girorekeningen waren zoals we die nu kennen. Dat gaf meteen een praktisch probleem met betrekking tot de betaling van zijn contributie, want Jan woonde immers in Helvoirt. De toenmalige secretaris van het gilde loste het eenvoudig op en schreef op 14 september 1961: „De financiële aangelegenheden kunt u het best regelen via een uwer zwagers of schoonpapa, daar het voor de bode niet doenlijk is voor een lid naar Helvoirt te peddelen”. Pollaerts werd zilverdrager. In 1973 schoot hij zich voor drie jaar tot koning. Daarna heeft hij nog verschillende jaren de gildestandaard gedragen. Ook heeft hij zich ingezet bij de realisering van het nieuwe gildeterrein in 1973. Jan was iemand die bekend stond om zijn vermogen tot relativeren. Er was een tijd van werk, maar zeker ook van ontspanning.

Sint Joris, Oostelbeers

Piet van Spreuwel

Op 21 januari 2002 is gildebrouder Piet van Spreuwel (74) overleden. Piet stamde uit een echte gildedefamilie en was sedert 1968 lid. Een van zijn grootste hobby's waren de paarden. Niet alleen op de gildefeesten was Piet aanwezig,

maar ook als er gewerkt moest worden bij het gilde.

Matthias, Oploo

Na een kort ziekbed overleed op 7 februari Lambert Heijligers (56). Zijn beroep was rozenkweker, maar na zijn

Lambert Heijligers

vervroegde pensionering was hij werkzaam als inkoper in de kantine van de voetbalclub en fietste hij veel als er nog tijd over was, want zijn grootste hobby was het gilde waarvan hij 21 jaar lid was. Zowel op geweer als kruisboog vlak en kruisboog wip was hij een succesvol schutter. Tevens was hij 6 jaar bestuurslid. Lambert was zeer gewaardeerd bij het gilde en hij heeft zich daarvoor ook zeer verdienstelijk gemaakt.

Sint Joris, Rijsbergen

Hendrik van den Broek was vanaf mei 1968 lid van het Sint Jorisgilde. Vanaf deze tijd werd hij aangesteld als knaap van het gilde. Zijn voornaamste bezigheid was het trekken van pijlen. Hij overleed na een kortstondig ziekbed op 6 februari 2002. Hendrik was 34 jaar lid van het gilde en hij bereikte de leeftijd van 63 jaar. Hendrik heeft zich zeer verdienstelijk gemaakt door hand- en spandiensten te verrichten, hij was de motor van het Sint Jorisgilde. Het verlies is mede daardoor groot en het gilde zal hem node missen. Hendrik was een 'gouden' knecht.

Sint Joris, Sint-Oedenrode

Jan van Schaijk

Op 12 maart 2002 overleed plotseling Jan van Schaijk (78). Vanaf de herleving in 1996 was hij beschermheer van het gilde. Met zijn overlijden verliest het gilde een fijne en goede man, eenvoudig, vriendelijk en hartelijk en iemand bij wie iedere mens telde en die altijd bereid was zijn bijdrage aan de gemeenschap en het gilde te leveren, liefst ongezien en zonder ophef.

Sint Lambertus, Someren-Eind

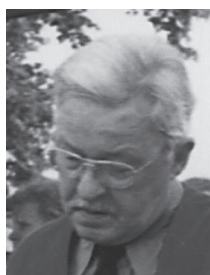
Meindert Michiels

Op zondag 28 oktober 2001 overleed, zeer onverwachts op 48-jarige leeftijd Meindert Michiels. Hoe plotseling het leven van een jonge gildebroeder kan eindigen heeft het gilde uit Someren-Eind moeten ervaren met zijn dood.

Zo vierde hij zijn 25-jarig huwelijksfeest, zo maakte een jaar later een herhaald hartinfarct een eind aan het leven van een trouwe gildebroeder. Zijn inzet voor het gilde wist hij steeds met veel humor

te combineren. Hij was een echte levensgenieter. Niet alleen de clown van het gezin maar ook van het gilde. Als tamboer van het gilde was hij altijd aanwezig. Als hij eens niet aanwezig was wist hij het bestuur haarfijn de reden van zijn afwezigheid te vertellen. Zo node was hij afwezig. Ook als schutter stond hij zijn mannetje. De kampioensbeker 2001 in zijn klasse heeft hij niet meer in ontvangst kunnen nemen. Onder grote belangstelling is Meindert op Allerheiligen met gilde-eer naar zijn laatste rustplaats begeleid.

Sint Antonius - Sebastiaan, Udenhout

Rinus Boudewijns

Op 19 februari 2002 overleed Rinus Boudewijns (74). Rinus was lid sinds 1971. Reeds in 1972 schoot hij zich voor drie jaar koning. Op zijn mooie koningschild liet hij zijn beroep afbeelden (orthopedisch schoenmaker). Door zijn werk was hij zeer maatschappelijk ingesteld en was hij een oprechte en eerlijke mens. Hij was rechtvaardig en behulpzaam en was een voorbeeld voor anderen. Rinus werd na zijn koningsschap bestuurslid en hij zette zich vooral in voor de culturele zaken binnen het gilde. Na zijn bestuurslidmaatschap werd Rinus geïnstalleerd als ouderling. In deze functie voorzag hij het bestuur gevraagd en ongevraagd van adviezen over het gildewezen. In een overvolle kerk werd met gilde-eer afscheid genomen van Rinus. Nadien volgden op het crematorium de gebruikelijke rituelen. Met Boudewijns is een goed gildebroeder verloren.

Op 11 maart 2002 overleed Tinus van Hest (72). Hij was gildebroeder sinds 1973. Tinus vooral een schutter. Hij werd gildeskampioen in 1976 en in 1983. Hij was jarenlang voorzitter van de schietcommissie en hij maakte een tijd deel uit van het bestuur.

De leukste momenten beleefde Tinus tijdens het hoogvassen op de teerdagen met zijn gildenvrienden.

Onder het genot van het gildedrankje genoot hij van elk moment. Tinus had een lang ziekbed. Pijn en ademnood waren een grote belemmering om zijn hobby's uit te voeren. Samen met de huidige koning, Kees v.d. Voort, maakten ze heel wat tochtjes op de Maas op zoek naar vis. Vele verhalen kwamen er dan los. Samen met zijn vrouw Jo en de kinderen en kleinkinderen hebben de gildebroeders en -zusters op het crematorium met gilde-eer afscheid genomen van Tinus. Hij genoot van 'zijn' gilde en was een zeer sociaal gevoelige mens die door

zijn omgeving gemist zal worden.

Sint Joris, Udenhout

Nelis van Berkel

Zaterdag 3 november 2001 overleed Nelis van Berkel (56). In 1964 kwam hij bij het gilde en was daarmee bijna achtendertig jaar gildebroeder. Nelis kon goed luisteren en was altijd bereid te helpen als dat nodig was. Hij was geen actief lid, want het gildekostuum vond hij maar niets. Hij had echter wel een goed hart voor het gilde. Zijn grote liefde was het natuurgebied Loonse en Drunense Duinen. Het leven en werken in de duinen was zijn lust en leven. Maar weinigen kunnen zeggen „mijn hobby is mijn werk”. Vooral de das was zijn petekind. Het gilde heeft Nelis woensdag 7 november naar zijn laatste rustplaats gebracht. Daar is volgens de tradities afscheid genomen. Het aspect van de duinen heeft het gilde terug laten komen bij de begrafenis. Om de beurt hebben de gildebruurs een schop duinzand op de kist gestrooid, waarmee de begrafenis werd voltooid.

Sint Barbara - Sebastiaan, Vught

Wim van Hooff

Woensdag 24 april is Wim van Hooff (83) overleden. Hij werd in 1956 gildelid. In leeftijd was hij de oudste gildebroeder, in gildejaren de derde na oudste. Hij vervulde verschillende bestuursfuncties, zoals die van oude

deken en hij was bovendien elf jaar penningmeester. Wim was een zeer trouw bezoeker van de gildeactiviteiten met warme belangstelling voor zijn medemens op wie zelden tevergeefs een beroep gedaan werd. Dienstbaarheid had hij hoog in zijn vaandel staan. Zijn talenten liet hij ook voor het gilde niet onbenut. Hij maakte zich sterk voor een goede uitstraling van het gilde onder meer bij de kleurkeuze van de kostuums van tamboers en vendeliers. Ook het beeldmerk (vignet) van het gilde werd door hem ontworpen. In 1987 verzocht de Hoogheid (bestuur) hem een nieuw hoofdvaandel te schetsen. Na langdurige studie naar de eisen waaraan een gildevaandel moet voldoen, werd het nieuwe vaandel - het visitekaartje van een gilde - op de teerdag in 1989 ingezegend door gildeheer pastoor H. van de Ven. Ook trad hij regelmatig op als jurylid bij een gildeoptocht en keurde hij menigmaal het koningszilver. In 1996 kreeg Van Hooff in verband met zijn 40-jarig lid-

maatschap een hoge onderscheiding van gildekring Maasland, de kringmedaille in zilver met Bourgondisch vuurslag. In de gedachten van de gildebroeders en -zusters zal Wim vooral blijven voortleven als de maker en vertolker van sketches en liedjes op de jaarlijkse teerdag en bij bijzondere festiviteiten. Hij componeerde ook hét gildelied: 'Mar komt Sint Barbara eraan/ met slaande trom en vliegend vaan/ met al dat zilver en fluweel/ dan krégde un brökske in oew keel/ Dan zegde: hé wè is dè fijn/ dat er nog gildemannen zijn/ ze brengen zwier, ze brengen kleur/ en iedereen lùpt naor de deur, deur, deur, naor de deur'. Op de teerdag van 1998 deed hij zijn laatste optreden onder het motto: Hemels bezoek aan en verzoek van Sint Sebastiaan. Onder overweldigende belangstelling en met gilde-eer, waarbij ook afgevaardigden van het Vughtse zuster-gilde Sint Catharina, kring Maasland en kring Dommelgroep ruimschoots vertegenwoordigd waren, is hij op maandag 29 april uitgeleide gedaan in de Sint Petruskerk en in stromende regen en stramme wind begeleid naar de begraafplaats aan de Sint Elisabethstraat. Van Hooff was sinds 1996 Ridder in de Orde van Oranje Nassau en reeds langer (8 juli 1945) ere-burger van Berghem (nabij Oss) vanwege verzetsdaden. Van de gemeente Vught ontving hij in 1986 de ere-penning in zilver.

Onze Lieve Vrouw, West- en Middelbeers

Frans van Roovert

Op 21 november 2001 overleed geheel onverwacht na een korte ziekte en veel te jong gildebroeder Frans van Roovert (56). In 1984 werd hij lid van het gilde en hij was een goede handboogschutter. In 1991 schoot hij koning. Zijn ouders, Frans woonde thuis op de boerderij, waren apentrots op hem.

Sint Jacobus, Zeeland

Jan van Dongen

Op zaterdag 16 februari j.l. is beschermheer Jan van Dongen in zijn slaap overleden. Het was een grote schok voor de mensen van het gilde toen dit bericht hen bereikte. Een groter gemis kan het Sint Jacobusgilde zich nauwelijks voorstellen. Jan van Dongen was het Sint Jacobusgilde en het St. Jacobusgilde was Jan van Dongen. Jan was pas sinds enkele dagen thuis uit het zie-

kenhuis waar hij was geweest wegens ernstige diabetes. Die donderdagavond was Jan nog bij het beugelen aanwezig. Toen in 1971 de heropleving van het Sint Jacobusgilde plaatsvond, was Jan één van de eerste mensen die zich bij het gilde aansloot. Toen er op 12 april in Ravenstein om het koningschap werd geschoten, was Jan de eerste die deze eer te beurt viel. Hij vormde samen met zijn vrouw Marie drie jaar lang het eerste koningspaar van het St. Jacobusgilde. In 1993 schoot Jan zich voor de tweede maal nogmaals koning. Jan en Marie waren zo in het totaal dus 4 jaar lang ons koningspaar.

In die tijd was hij mede de uitbouwer van het huidige gilde. Met name de schutterij droeg Jan een warm hart toe. Jan en Marie stelden grond en ruimte beschikbaar voor het schutsveld en een onderkomen. Het eerste geweer werd toen aan het gilde geschonken.

Vanaf het begin bleek al dat Jan een goede schutter was. Het schieten was zijn lust en zijn leven. Het schieten op de bomen beheerste Jan als geen ander. Hiermee won hij dan ook zeer veel prijzen. Hij deed dit zowel met het korps als individueel. Het is teveel geweest om allemaal op te noemen maar het Nederlands kampioenschap was zeker een van de hoogtepunten. Jan was het toonbeeld van rust en eenvoud. Maar bij alles wat hij deed liep de prestatiedrang als een rode draad door zijn doen en laten. Hij wilde altijd graag een goed resultaat, en het liefst nog het beste resultaat, neerzetten maar was tegelijkertijd bereid om ook de ander hetzelfde te leren.

Binnen het eigen Sint Jacobusgilde vervulde Jan ook zijn bestuurlijke functie als secretaris-penningmeester. Iedereen kan zich de papieren herinneren, die Jan door de jaren heen heeft volgeschreven. Hij hield letterlijk alles bij, want je wist toch maar nooit waar je het ooit nog eens voor nodig had.

Jan was iemand die graag thuis rondom het huis vertoefde. Reizen was voor hem allemaal niet zo nodig, maar als het gilde ergens op uittrok, ja dan moest hij wel mee. Of het nu naar Ried in Oostenrijk was of naar een gildedag: als het gilde op pad ging waren Jan en Marie erbij. Jan meende ook echt dat er géén gildedag kon doorgaan als hij er niet bij was. En misschien was dat ook wel een beetje zo. Veel gilden in het Land van Cuijk konden rekenen op de deskundige steun van Jan. Binnen het gildewezen heeft Jan voor iedereen altijd veel betekend. Dit werd nog eens extra benadrukt met de koninklijke onderscheiding die Jan in 1989 mocht ontvangen.

Sinds 1994 zijn Jan en Marie beschermheer en beschermvrouw van het Sint Jacobusgilde. Betere beschermers kan een gilde zich niet voorstellen. Jan, we zullen samen met jouw Marie het gildegebeuren voortzetten. Zo zou jij het

namelijk graag gezien hebben. Het diepste verdriet en gemis komt over zijn vrouw en onze beschermvrouw Marie en de kinderen heen. Als een twee-eenheid vormden zij de zuil waarop en waaromheen 32 jaren lang het Sint Jacobusgilde steunde en groeide.

Op donderdag 21 februari was er de uitvaartmis met gilde-eer. Naast de leden van het Sint Jacobusgilde waren er vele gildebroeders uit de regio aanwezig om een laatste gildegroet te brengen aan gildebroeder Jan van Dongen.

Mogen zij allen rusten in vrede ■

HaVeP Bedrijfskleding

B.V. Textiel Fabrieken H. van Puijenbroek
Postbus 11, 5090 AA Goirle, Tel. 013 531 32 33, Fax 013 531 32 90

HaVeP Bedrijfskleding
merkbaar beter!
HaVeP Workwear
best quality!
HaVeP Berufskleidung
spürbar besser!
HaVeP Vêtements
qualité supérieure!

Superieure! Merkbaar beter!
HaVeP
Qualité

- Goud en Zilver
- Reparaties
- Veranderingen
- Nieuw werk
- Eigen ontwerp
- Gildewerk
- Graveren

John Bijsterveld
Meester Goudsmid/Edelsmid

Leenderweg 37, Valkenswaard, Tel. (040) 204 24 89

WILLIGERS makers van vaandels,
vendels en andere
gildeattributen

Joke Willigers (V.H. H.M. Waters)
Zand 33, 5757 RX Liessel (0493) 34 25 68

**DE
GILDETROM**

HET BLAD VOOR JONG EN OUD!

Seezo uniformen
zorgen voor een perfecte presentatie

—

muziekcorpsen
concertmusici
showdrumbands
majorettes
schutterijen
brandweercorpsen
bewaking
chauffeurs

Seezo
meesters in maatwerk

Seezo Uniformen St. Janstraat 38, 7256 BC Keijzenborg Gld.
Tel. (0575) 46 16 41 / fax 46 26 69
E-mail: info@seezo.nl - Internet: www.seezo.nl

GILDE- EN SCHUTTERSZILVER

JUWELIERS - HORLOGES
Jan Andriessen
DORPSSTRAAT 28
5708 GK HELMOND (STIPHOUT)
TEL. (0492) 55 07 92
FAX (0492) 52 22 69

!!!UNIFORMEN!!!

Wij maken alle uniformen op maat naar ons of
Uw eigen ontwerp in eigen atelier.
Bij ons zit U ook goed voor bijwerkingen van uniformen.
Bij ons verkrijgbaar: alle toebehoren o.a. extra lange
gildekousen. (tot ver over de knie)

Maak vrijblijvend een afspraak,
wij komen zonder verplichtingen.

KLEERMAKERIJ BELIEN
Kerkstraat 20
3930 Hamont (België) (in Budel net over de grens)
Tel. vanuit NL. 00-3211/44 52 58

Noordbrabantse Federatie van schuttergilden

Agenda

Zoals in onderstaande agenda te zien is, zijn er weer samenvallende gildefeesten. Wij doen nogmaals nadrukkelijk een beroep op u om dit bij het organiseren van uw gildefeest te voorkomen. Met overeenstemming tussen de betreffende kringbesturen en gilden zijn maximaal twee samenvallende gildefeesten acceptabel. Zie in eerste instantie de lijst van gildefeesten in het NBFS-vademecum. Een bijgewerkte lijst van aangemelde c.q. goedgekeurde gildefeesten over meerdere jaren is bij het federatiesecretariaat te verkrijgen.

Gildefeesten in 2002

25 augustus

Kringdag Kwartier van Oirschot, Sint Jorisgilde Diessen

01 september

NBFS-toernooi geweerschieten bij Sint Jansgilde Gassel

08 september

Vrij gildefeest Land van Cuijk, Sint Matthiasgilde Oploo

08 september

Vrij gildefeest Kwartier van Oirschot, te Moergestel, Sint Catharinagilde

15 september

NBFS-toernooi V-T-B-S bij Sint Jorisgilde Oirschot

29 september

Nederlands gildekampioenschap hand- en kruisboogschietsen op de wip bij OLV-broederschap Oirschot

12 oktober

Hoofdlieëndag, Den Bosch. Opluistering door het gilde Sint Antonius & Sebastiaan Gemert

Gildefeesten in 2003

18 mei

Vrij gildefeest bij Sint Antonius & Sint Sebastiaangilde Haaren

18 mei

NBFS-toernooi kruisboog op de wip (aanvraag SSint Matthiasgilde Oploo, Land van Cuijk)

18 mei

Jeugdtoernooi vendelen-trommen-bazuinblazen Kempenland bij gilde Sint an Baptist Leende-Strijp

01 juni

Kringdag Kempenland, St.-Jorisgilde Budel

15 juni

Kringdag Maasland te Waalwijk bij het Sint Ambrosiusgilde Baardwijk en Sint Crispijn en Sint Crispianusgilde Besoijen

22 juni

Vrij gildefeest Kwartier van Oirschot, Sint Jorisgilde Oirschot

06 juli

Kringdag Baronie-Markiezaat bij St.-Bavogilde Raamsdonk

12 juli

Kringdag Kwartier van Oirschot te Biest-Houtakker bij O.L.

Vrouwe Broederschap

24 augustus

Vrij gildefeest bij Sint Jansgilde Duizel

30 augustus

Europees Schutterskoningschietsen te Vücklabruck (Oostenrijk)

31 augustus

Europees Schutters Treffen te Vücklabruck (Oostenrijk)

07 september

NBFS-toernooi geweerschieten in Baronie-Markiezaat

07 september

Liefdadigheidsfestijn Sint Mauritiusgilde in beraad

21 september

NBFS-toernooi V-T-B-S, O.L. Vrouwegilde Aarle-Rixtel

11 oktober

Hoofdlieëndag, Den Bosch. Opluistering door gilde uit Kring Baronie & Markiezaat

Gildefeesten in 2004

23 mei

NBFS-toernooi kruisboog op de wip in kring Peelland

06 juni

Kringdag Kempenland, Sint Jan Baptistgilde Duizel

06 juni

Kringdag Maasland, Sint Catharina & Sint Jorisgilde Rosmalen

05 september

NBFS-toernooi geweerschieten in Kring Kempenland

12 september

Vrij gildenfeest Sint Willebrordusgilde Heeswijk

19 september

NBFS-toernooi V-T-B-S in kring Baronie-Markiezaat.

09 oktober

Hoofdlieëndag, Den Bosch. Opluistering door een gilde uit Kring Land van Cuijk

Gildefeesten in 2005

29 mei

NBFS-toernooi kruisboog op wip in Baronie-Markiezaat

21 augustus

Vrij gildefeest Kwartier van Oirschot bij St.-Jorisgilde Moergestel

Liefdadigheidsfestijn O.L. Vrouwe-Willibrordus, Wintelre

Kringdag Maasland, Sint Catharina-Barbaragilde Schijndel

04 september

NBFS-toernooi geweerschieten in kring Maasland

11 september

Vrijgildefeest, Sint Antonius & Abtgilde Deurne.

18 september

NBFS-toernooi V-T-B-S in kring Land van Cuijk